

KVALITETSRAPPORTEN 1992

Utveckling av kvaliteten för
SCBs statistikproduktion

R&D Report
Statistics Sweden
Research - Methods - Development
1992:12

Från trycket
Producent
Ansvarig utgivare
Förfrågningar

September 1992
Statistiska centralbyrån, utvecklingsavdelningen
Lars Lyberg
Jan Eklöf, 08-783 43 52
Per Nilsson, 08-783 43 11

© 1992, Statistiska centralbyrån
ISSN 0283-8680
SCB-Tryck, Örebro Miljövänligt papper

INLEDNING

TILL

R & D report : research, methods, development / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1988-2004. – Nr. 1988:1-2004:2.

Häri ingår Abstracts : sammanfattningar av metodrapporter från SCB med egen numrering.

Föregångare:

Metodinformation : preliminär rapport från Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 1984-1986. – Nr 1984:1-1986:8.

U/ADB / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1986-1987. – Nr E24-E26

R & D report : research, methods, development, U/STM / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1987. – Nr 29-41.

Efterföljare:

Research and development : methodology reports from Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 2006-. – Nr 2006:1-.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
KVALITETSGRUPPEN
1992-09-17

KVALITETSRAPPORTEN 1992

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	1
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund och syfte	5
1.2 Kvalitetsbegreppet	5
2. SCBs statistikproduktion - kvalitetsutvecklingen	9
2.1 Avdelningen för arbetsmarknads- och utbildningsstatistik	9
2.1.1 Kvalitetspåverkande faktorer	9
2.1.2 Kvalitetsförändringar	11
2.1.3 Jämförelse med 1991 års enkät	13
2.1.4 Slutsatser och kommentarer	13
2.2 Avdelningen för areell statistik	13
2.2.1 Kvalitetspåverkande faktorer	13
2.2.2 Kvalitetsförändringar	14
2.2.3 Jämförelse med 1991 års enkät	15
2.2.4 Slutsatser och kommentarer	15
2.3 Avdelningen för företagsstatistik	15
2.3.1 Kvalitetspåverkande faktorer	15
2.3.2 Kvalitetsförändringar	16
2.3.3 Jämförelse med 1991 års enkät	18
2.3.4 Slutsatser och kommentarer	19
2.4 Avdelningen för individstatistik	19
2.4.1 Kvalitetspåverkande faktorer	19
2.4.2 Kvalitetsförändringar	21
2.4.3 Jämförelse med 1991 års enkät	22
2.4.4 Slutsatser och kommentarer	23
2.5 Verket som helhet	24
2.5.1 Kvalitetspåverkande faktorer	24
2.5.2 Kvalitetsutvecklingen	25
2.5.3 Jämförelse med 1991 års enkät	28
3. Några mått på SCBs publicering och service	29
3.1 Inledning och sammanfattning	29
3.2 Några nyckeltal	30

3.3	Snabbheten i SCBs publicering	31
3.4	Punktligheten i SCBs publicering	32
3.5	Tillgänglighet i telefon	33
4.	Verksgemensamma kvalitetsinsatser	35
4.1	Driftverksamheten	35
4.1.1	Bortfallsutvecklingen	35
4.1.2	DATI	36
4.1.3	Studie av reskostnadseffekter vid övergång till individurval	36
4.1.4	IKON: Kvalitetsprogram för intervjuverksamheten	37
4.1.5	Regional uppföljning av intervjuarbetet	38
4.1.6	Olika specialstudier och prov	38
4.2	Generella Metodinsatser för att förbättra kvaliteten	41
4.2.1	Mättekniska laboratoriet	41
4.2.2	Genomlysningensarbete	41
4.2.3	Expertgrupper och kvalitetsuppföljning	41
4.2.4	Dokumentationssystem för SCB	42
4.2.5	Granskningsprocessens effektivisering	42
4.2.6	Presentation	43
4.2.7	Samordning	43
4.2.8	SCBs datorstruktur och KIS	44

BILAGA 1: Undersökningens uppläggning och genomförande

- a. Kvalitetsenkätens uppläggning
- b. Bearbetning och sammanställning av resultat
- c. Dokumentation av generellt kvalitetsarbete
- d. Resultatens kvalitet

Bilaga 2 : Kvalitetsenkät med anvisningar

Bilaga 3: Redovisning av samtliga enkätsvar

SAMMANFATTNING

Denna rapport syftar till att ge underlag för bedömning av kvalitetsutvecklingen vid SCB som helhet liksom för enskilda statistikprodukter. Utvecklingen i kvalitets-hänseende under budgetåret 1991/92 har kartlagts med hjälp av en kvalitetsenkät till produktansvariga för verkets statistikprodukter. De produkter som ingår i enkäten svarar för cirka 85 procent av SCBs budget till anslagsverksamhet och återkommande statistikuppsdrag.

Kvalitetsdimensionerna mäts med hjälp av ett *sammansatt kvalitetsbegrepp* bestående av *tre huvudkomponenter* - *RELEVANS*, *NOGGRANNHET* och *TILLGÄNGLIGHET* - och *22 indikatorer*. Indikatorerna samgrupperas och förs in under någon av nyssnämnda huvudkomponenter. Relevanskomponenten omfattar nio, noggrannhetskomponenten sex och tillgänglighetskomponenten sju indikatorer.

Kvalitetsutvecklingen bedömes utefter en femgradig skala där alternativen är "mycket sämre", "något sämre", "oförändrat", "något bättre" och "mycket bättre". Vid alla förändringar uppmanades de produktansvariga att ange kommentarer och motiveringar. *Det är i detta sammanhang viktigt att notera att det är de produktansvariga som bedömer användarnas uppfattning om produkten.*

Resultaten kan sammanfattas på följande vis:

- Andelen statistikprodukter som redovisas med oförändrad kvalitet under budgetåret 1991/92 har minskat jämfört med 1990/91. Åtminstone någon förändring har skett för den helt dominerande andelen statistikprodukter.

- Procentuella antalet förbättringar är högst för huvudkomponenten TILLGÄNGLIGHET (24 %) och lägst för NOGGRANNHET (16 %).

- RELEVANS och NOGGRANNHET uppvisar 1991/92 högre och TILLGÄNGLIGHET lägre procenttal för kvalitetsförbättringar än budgetåret innan.

- Andelen försämringar för huvudkomponenter och indikatorer är på ungefär samma nivå 1991/92 som 1990/91.

- De indikatorer som uppvisar högst andel förbättringar hos respektive huvudkomponent är:

RELEVANS - Detaljeringsgrad i redovisning (20 %),

NOGGRANNHET - Bearbetning (18 %)

TILLGÄNGLIGHET - Snabbhet (23 %).

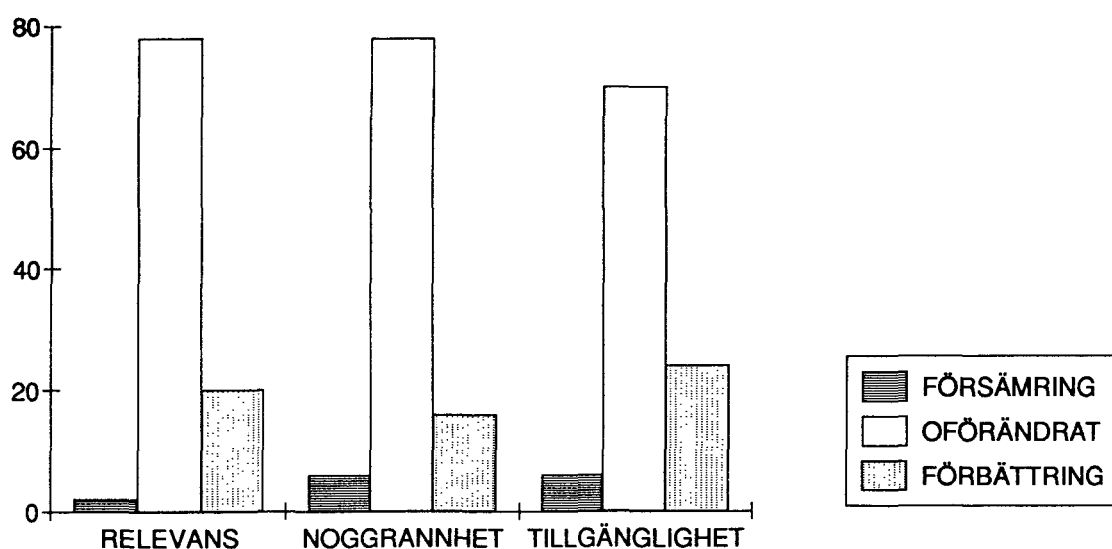
- En hög andel både förbättringar och försämringar uppvisar indikatorerna *Snabbhet* (23 resp. 15 %) och *Punktlighet* (13 resp. 16 %).

- Kvalitetsproblemen med indikatorerna *Jämförbarhet över tiden* och *Bortfall* bör noga följas upp liksom effekterna av olika åtgärdsprogram.

Huvudresultaten från produktenkäten kan i bildform illustreras med hjälp av nedanstående diagram:

HUVUDKOMponentERNAS UTVECKLING 1991/92 (samtliga statistikprodukter)

ANDEL (i %)

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

Denna rapport har utarbetats av en arbetsgrupp tillsatt av verksledningen.

Gruppen som i dagligt tal kallas *kvalitetsgruppen* består av:

Monica Rennermalm AM-avdelningen, Urho Karvonen A-avdelningen, Anita Ullberg F-avdelningen, Hans Pettersson I-avdelningen, Roland Blom D-avdelningen, Nils Welanders S-avdelningen samt Jan Eklöf och Per Nilsson U-avdelningen.

Kvalitetsrapporten syftar till att ge en samlad beskrivning av kvalitetsutvecklingen vid SCB som helhet men också belysa utvecklingen för enskilda statistikprodukter. Dessa beskrivningar kan sedan användas som underlag för att göra framtida kvalitetsbefrämjande insatser i SCBs statistikproduktion. Som underlag för rapporten har använts en kvalitetsenkät riktad till produktansvariga vid SCB. De produktansvariga har i denna enkät angett den kvalitetsutveckling som ägt rum under budgetåret 1991/92 för de egna statistikprodukterna. Dessutom har visst kompletterande material för att bedöma kvalitetsutvecklingen tagits fram.

1.2 KVALITETSBEGREPPET

Frågor avseende kvalitetsaspekter på den statistik som produceras vid SCB har varit föremål för diskussion under en längre tid. I rapporten "Riktlinjer för kvalitetsredovisning av statistik" (MIS 1979:8) preciseras den begreppsbyggnad som nu gäller för kvalitetsredovisning. Nuvarande regler för användaranpassad kvalitetsdeklaration framgår av MIS 1983:1. Under senaste året har förnyade diskussioner om kvalitetsbegreppet ägt rum vid verket.

Vid den första kvalitetsundersökningen 1989 fokuserades intresset till noggrannhetsaspekter på statistiken. I den enkät som genomfördes inom I-avdelningen utgick man dock från ett totalperspektiv på kvalitet omfattande såväl relevans, noggrannhet som service och tillgänglighet. Ett vidgat begrepp anpassat för verkets resultatanalys användes vid förra årets enkät på samtliga avdelningar. Detta har nu reviderats något som resultat av fortsatt intensiva diskussioner vid verket. Vid årets enkät har en uppsättning med 22 *kvalitetsindikatorer* (delkomponenter) definierats.

Avvikelse mellan den kvalitetsstruktur som används i årets enkät och den som tillämpades året innan är marginella till sin karaktär. Det är i första hand några indikatorer som ändrats på så sätt att en helt ny indikator tillkommit (*Statistiska mått*), två tidigare indikatorer sammanförts till en (*Snabbhet*) och en indikator uppdelats i två indikatorer (*Urval* och *Estimation*). Sambandet mellan huvudkomponenter och indikatorer framgår av nedanstående uppställning:

Kvalitetskomponenter:

RELEVANS

Population och objekt

Variabler

Statistiska mått

Detaljeringsgrad i redovisning

Referensperiod

Periodicitet

Jämförbarhet över tiden

Jämförbarhet med annan statistik

Modell

NOGGRANNHET

Täckning

Urval

Mätning

Bortfall

Bearbetning

Estimation

TILLGÄNGLIGHET

Snabbhet

Punktlighet

Spridning via olika media

Presentationskvalitet

Dokumentation

Infoservice

Möjligheter till specialbearbetning

Det bör noteras att de redovisade bedömningarna av respektive huvudkomponent *RELEVANS*, *NOGGRANNHET* och *TILLGÄNGLIGHET* utgör en helhetsbedömning och inte enkla summeringar av bedömningarna för delkomponenterna (indikatorerna). Komponenterna under rubriken *RELEVANS* tar fasta på statistikens betydelse för en användare i en tänkbar situation. Population och objekt avser dels hur den grupp objekt vi vill undersöka är definierad i relation till användarnas önskemål, dels hur undersökningsobjekten i sig är definierade. Variabler uttrycker de egenskaper som är föremål för beskrivning och analys. Statistiska mått är sammanfattande mått som används för att kvantitativt belysa förekommande variabler. Referensperiod syftar på den tidpunkt/period som statistiken avser. Periodicitet avser de perioder/tidpunkter som skattningar tas fram för. För registerprodukter avses här uppdateringsfrekvens. Jämförbarhet över tiden avser i vad mån det är möjligt att sammanlänka uppgifter från olika undersökningstillfällen och dra slutsatser om eventuella förändringar. Brister i detta avseende kan orsakas av bl.a. ändrade definitioner och av ändrade metoder i statistikprocessen. Med jämförbarhet gentemot annan statistik avses i vad mån det är möjligt att kombinera uppgifter från olika statistikgrenar. Brister i samordning kan orsakas av att skilda definitioner eller metoder används i olika undersökningar. Modell

slutligen syftar på i vad mån den ansats som tillämpas utgör en god beskrivning av det saklogiska problem som avses att belysas (t.ex. formelval avseende en prisindex som skall beskriva prisutvecklingen) .

Komponenterna under rubriken *NOGGRANNHET* är uppdelade efter orsak. Förekommande orsakskällor kan generera såväl systematiska som slumpmässiga fel som tillsammans utgör totalfelet.

Komponenterna under gruppen *TILLGÄNGLIGHET* avser den beredskap och service som erbjuds användarna från SCB. Med snabbhet avses tiden från referenstidpunkt/period till presentation av resultat för statistik. Punktlighet syftar på hur bra angivna presentationstidpunkter hålls. Med spridning via olika media avses i vad mån olika distributionsvägar används för att nå ut med statistiken till användarna. Indikatorn presentationskvalitet syftar på i vad mån publikationer och andra redovisningar är lättförståeliga från användarnas utgångspunkter. Dokumentation avser dels produkt- och processbeskrivningar, dels särskild kvalitetsdokumentation t.ex. i form av analyser av olika felkällors förekomst och effekter. Denna behöver inte vara publicerad särskilt. Det räcker att den är tillgänglig i direkt anslutning till statistikproduktionen. Möjligheter till specialbearbetningar slutligen uttrycker hur mycket och hur lätt ytterligare information, utöver den publicerade, skulle kunna tas fram och presenteras (t.ex. i form av att genomföra uppdrag).

En mera definitiv bedömning av kvaliteten i SCBs producerade statistik kan bara göras i samband med dess faktiska användning. Det innebär att statistikens kvalitet i vid bemärkelse bör bedömas i samband med statistikens funktion för att belysa samhällsfrågor och lösa användarnas problem, dvs. statistikens förmåga att fungera som beslutsunderlag.

2 SCBs STATISTIKPRODUKTION - KVALITETSUTVECKLINGEN

2.1 AVDELNINGEN FÖR ARBETSMARKNADS- OCH UTBILDNINGSTATISTIK

AM-avdelningen svarar för 6 statistikprogram, nämligen SP Utbildning, SP Sysselsättning, SP Löner och arbetskostnader, SP Analyser och prognoser om utbildning och arbetsmarknad, SP Arbetsmiljö samt SP Arbetstider.

Ca 40 produkter förser statistikprogrammen med statistik. I denna rapport redovisas 37 produkter för vilka jämförelser kan göras med föregående år. Av dessa är nio stickprovsundersökningar, tjugosex total/registerundersökningar samt två som bygger på data från stickprovsundersökningar.

2.1.1 Kvalitetspåverkande faktorer

Exempel på omvärldsförändringar och interna åtgärder som påverkat statistikens kvalitet.

Försenade dataleveranser från Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet har medfört försämringar i snabbhet och punktlighet av statistiken över primärkommunal personal och landstingspersonal samt av lärarregistret.

Tidigare leverans av datamaterial från Riksskatteverket har förbättrat snabbhet och punktlighet av statistiken från uppbördsdeklarationerna.

Bättre kvalitet i inkommande material har lett till ökad snabbhet och punktlighet av statistiken över statsanställda.

Brister i inkommande material har medfört försämrade noggrannhet och reducerad publicering av statistiken över landstingspersonal. Det är kvaliteten i redovisningen av institutionsvariabeln och kategorivariabeln som försämrats.

Ändrade mättidpunkter för undersökningen av primärkommunal personal och landstingspersonal har lett till att vi fått höstmätning för de flesta av AM-avdelningens löneprodukter. Jämförbarheten med annan statistik har därför blivit något bättre, medan jämförbarheten bakåt i tiden på kort sikt blivit något sämre. Förändringen av lön mellan 1989 och 1990 är stor p.g.a att utfallet av två avtal slår igenom. Även statistiken över grundutbildning för vuxna har ändrat mättidpunkt, vilket bedöms medföra något bättre jämförbarhet med annan statistik, men något sämre jämförbarhet över tiden.

Svenska arbetsgivareföreningen har övergått från totalundersökning till stickprovsundersökning vid sin insamling av tjänstemannalöner, vilket leder till sämre noggrannhet i lönestatistiken för vissa branscher.

Folkbildningsrådet har tagit fram en helt ny och omfattande blankett som medfört ökad relevans av folkhögskolestatistiken.

Bortfallet i Arbetskraftsundersökningarna har fortsatt att öka.

Förändringar av urvalsdesigner/urvalsstorlekar bedöms ha påverkat noggrannheten. Detta gäller lönestatistiken inom privat sektor. Kvartalsundersökningarna under 1992 bedöms ha en ökad noggrannhet jämfört med kvartalsundersökningarna under 1991 p.g.a. ökad urvalsstorlek. Den årliga lönestatistiken bedöms ha en sämre noggrannhet 1991 jämfört med 1990 p.g.a. minskade urval i vissa branscher. Det gäller både statistiken för arbetare och för tjänstemän.

Relevansen i den årliga lönestatistiken har ökat genom att populationen omfattar samtliga branscher.

Flera produkter har angett en förbättrad avgränsning av populationen. Sysselsättningspopulationen för statistiken över primärkommunal personal har utökats med sysselsatta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Lönepopulationen i den offentliga sektorns statistik har avgränsats till att avse anställda mellan 18-64 år, vilket ökar jämförbarheten mellan lönestatistikens samtliga produkter.

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken, statlig sektor har utvidgats och blivit en löne- och sysselsättningsstatistik. Genom det merarbete, som uppstått genom att lönevariabeln tillkommit, har snabbhet och punktlighet blivit sämre.

Genom samkörning med det årliga sysselsättningsregistret (ÅRSYS) har personalutbildningsstatistiken utökats med variablerna företagsstorlek och arbetsställestorlek, vilket också lett till ökad detaljeringsgrad i redovisningen samt ökat möjligheterna till specialbearbetningar.

Genom samkörning med utbildningsregistret har utbildningsvariabeln i statistiken över statsanställda förbättrats och publicerats för första gången.

Förbättringar i rutiner och produktionssystem har lett till ökad snabbhet och punktlighet i den kortperiodiska lönestatistiken (privat sektor), statistiken över statsanställda, högskolestatistiken samt årskurs 9-registret.

Flera produkter har utvecklat tabellprogram som möjliggör specialbearbetningar.

Exempel på pågående/planerade åtgärder som bedöms påverka kvaliteten i framtiden.

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) planerar att förlägga mätveckorna över årets alla veckor. Sysselsättningsregistret och Arbetsmarknadsstyrelsens register över arbets sökande kommer att användas som hjälpvariabel vid efterstratifiering i syfte att öka precisionen och minska bortfallets effekter. SCBs kvalitetskontrollprogram (t.ex. återintervjustudier) skall genomföras.

Genomlysningen av den årliga sysselsättningsstatistiken (ÅRSYS) har lett till att sysselsättningsavgränsningen ses över. Ett nytt gransknings- och kontrollsystem syftar till att förbättra kvaliteten på redovisningen av dagbefolkning och pendling.

Dokumentationsarbetet fortsätter. Bakgrundsfakta över löne- och sysselsättningsstatistiken för industriarbetare samt den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken, privat sektor (KSP) är under utarbetande. Även för den kortperiodiska löne- och sysselsättningsstatistiken, statlig sektor (S-KOFF) planeras ett Bakgrundsfakta. System-

dokumentation av lönestatistiken, privat sektor, pågår.

Inom de kommunala delarna av lönestatistiken kommer utbildningsvariabelns kvalitet att förbättras genom samkörning med utbildningsregistret.

Inom arbetsmiljöstatistiken planerar man göra en mer omfattande bortfallsuppföljning samt översätta frågeblanketten till flera språk.

Arbetskaderegistret samkörs för närvarande med AKU-tillägget, "arbetsorsakad frånvaro". Detta ger en bild av vilka typer av arbetsskador som är sämre/bättre rapporterade. Man får därmed bättre underlag för kvalitetsbedömning av arbetsskadestatistiken.

Registret över befolkningens utbildning skall upprättas med hjälp av FoB 90-data. Rapportering av antal avlagda poäng från högskolorna utreds. Möjligheten att få in uppgifter om invandrarnas utbildning via folkbokföringen eller på annat sätt skall utredas.

En genomlysning av högskolestatistiken har gjorts och en uppföljning av förslagen i genomlysningsrapporten skall göras.

Inom personalutbildningsstatistiken planerar man göra mätstudier för att utröna förekomst och storlek av minnesfel (olika referensperioder: 3, 6 resp 12 månader). Därutöver ska mätstudien klargöra om säsongsvariation förekommer.

Inom lönestatistiken pågår förhandlingar om nya avtal med arbetsgivarorganisationerna.

Skolstatistikens anslag har övergått till Skolverket. Flera produkter inom utbildningsprogrammet påverkas av detta.

2.1.2 Kvalitetsförändringar

Ca 60% av de produktansvariga bedömer att kvaliteten varit oförändrad. 40% har redovisat förändring av åtminstone en huvudkomponent. Av dessa redovisas 11 produkter ha en förbättrad kvalitet, 2 produkter en försämrad kvalitet, medan 3 produkter redovisas ha en både positiv och negativ utveckling.

Även om man bedömt att kvaliteten i stort sett är oförändrad redovisar många, ca 75% av samtliga produktansvariga, en förändring av åtminstone någon delkomponent. 9 produkter redovisas ha endast positiva förändringar, 5 produkter endast negativa förändringar, medan 14 produkter redovisas ha både positiva och negativa förändringar,

RELEVANS

I den sammanfattande bedömningen av relevansen anser 13% att den ökat. Ingen bedömer att den minskat. Ca 50% av de produktansvariga har redovisat förändring av någon/några relevanskomponent(er). Detaljeringsgrad i redovisningen är den enskilda komponent där man angivit flest förändringar. Detaljeringsgraden i redovisningen har förbättrats för sex produkter, men försämrats för fem. Den regionala redovisningen har förbättrats för flera av dessa produkter. Variabelinnehållet bedöms ha blivit bättre för åtta produkter. Sex produktansvariga bedömer att det blivit en försämring av

jämförbarheten över tiden. För fyra av produkterna är detta en konsekvens av ändrad referensperiod. För två produkter har variabeldefinitionen förändrats.

Tabell 2.1 Kvalitetsförändringar i AM-avdelningens produkter 1991/92 ¹

Kvalitetskomponent	Kvalitetsförändring					Ej relevant *
	-2	-1	0	1	2	
RELEVANS			32	4	1	
Population och objekt			31	4	2	
Variabler			29	7	1	
Statistiska mått			35	2		
Detaljeringsgrad		5	25	6	1	
Referensperiod			34	2	1	
Periodicitet			37			
Jämförbarhet över tiden		6	31			
Jämförbarhet annan statistik		1	31	4		1
Modell			24			13
NOGGRANNHET		3	28	6		
Täckning		1	36			
Urval		3	8	1	1	24
Mätning		3	30	4		
Bortfall		3	32	2		
Bearbetning		1	33	3		
Estimation			27	1	1	8
TILLGÄNGLIGHET		5	26	6		
Snabbhet	3	3	22	9		
Punktlighet	3	3	26	5		
Spridning		2	33	2		
Presentation			33	3	1	
Dokumentation		2	30	4	1	
Infoservice		1	35	1		
Möjl. till specialbearbetning		4	28	4	1	

NOGGRANNHET

I den sammanfattande bedömningen av noggrannheten anser 16% att den förbättrats, medan 8% anser att den försämrats. Ca 45% av de produktansvariga har redovisat förändring av någon/några delkomponent(er). Mätning är den enskilda komponent där man angivit flest förändringar. I fyra produkter har mätningarna förbättrats, medan tre produkter redovisar försämring.

¹ anger antalet produkter som redovisar läget som mycket sämre (-2), något sämre (-1), oförändrat (0), något bättre (+1) respektive mycket bättre (+2).

TILLGÄNGLIGHET

I den sammanfattande bedömningen av tillgängligheten anser 16% att den förbättrats, medan 14% anser att den försämrats. Ca 55% har redovisat förändring av någon/några delkomponent(er). Snabbhet är den enskilda komponent där man angivit flest förändringar. Redovisningen har blivit snabbare för nio produkter varav fyra även redovisar förbättrad punktlighet. Sex produkter visar däremot en försämring av både snabbhet och punktlighet.

2.1.3 Jämförelse med 1991 års enkät

Trettiofyra produkter är jämförbara och har deltagit i både 1991 och 1992 års enkät. Femton produktansvariga bedömer, både i år och förra året, att kvaliteten är oförändrad. Av dessa anger sju stycken oförändrad utveckling för samtliga delkomponenter båda åren.

Åtta av de produktansvariga bedömde att utvecklingen varit positiv i årets enkät. Detta är något färre än förra året, då elva stycken ansåg att kvalitetsutvecklingen varit positiv. Av dessa har tre stycken bedömt att utvecklingen varit positiv båda åren. Två produktansvariga angav en negativ utveckling i förra årets enkät jämfört med en produktansvarig i år. I årets enkät är det fler som redovisar förändring av åtminstone någon delkomponent, 73% i år jämfört med 55% förra året.

I förra årets enkät var förändringar av delkomponenterna snabbhet, punktlighet, bortfall och jämförbarhet över tiden mest frekventa. I år är förändringar av delkomponenterna snabbhet, punktlighet, variabler och detaljeringsgrad i redovisningen mest frekventa. Av de åtta som redovisade en förbättring av snabbhet förra året redovisar hälften förbättrad snabbhet även i år. Av de sex som redovisade en försämring av snabbhet förra året redovisar fyra en försämring även i år, medan en redovisar förbättring.

För delkomponenterna periodicitet och modell redovisas inga förändringar något av åren.

2.1.4 Slutsatser och kommentarer

Relevansen i avdelningens statistikproduktion bedöms ha ökat något. När det gäller utvecklingen av noggrannheten och tillgängligheten i avdelningens statistikproduktion är bilden splittrad.

2.2 AVDELNINGEN FÖR AREELL STATISTIK

A-avdelningen svarar för 6 statistikprogram, av vilka programmet för livsmedelsstatistik ännu inte producerat någon statistik. Antalet bedömda produkter är 26. I bilaga 1 redovisas samtliga produkter som besvarat enkäten.

2.2.1 Kvalitetspåverkande faktorer

Den ekonomiska krisen har medfört att statistikinsamlingen blivit svårare. Kärva kommunal ekonomi samt ett ökat antal konkurser har starkt bidragit till svårigheterna. Avregleringen av jordbruket har lett till minskad benägenhet att delta i undersökningar. Bostadssubventionernas påbörjade avveckling har medfört vissa svårigheter för uppgiftslämnandet.

Besluten om avreglering av jordbruk och fiske har medfört att framtiden känts osäker, varför vissa investeringar i dessa statistikprogram har lagts i malpåse i avvaktan på resultat från olika utredningar.

2.2.2 Kvalitetsförändringar

RELEVANS

Av bedömda 26 produkter redovisar 4 st förbättrad relevans medan 1 st redovisar försämrade relevans. Förbättringarna förklaras i första hand med bättre populationsavgränsning och högre detaljeringsgrad. Det gäller främst inom programmen miljövard och boende, byggande och bebyggelse. Även lantbruksregistret har förbättrats i dessa avseenden. Den försämrade relevansen gäller skördens kvalitet. Orsaken till försämringen står att finna i avregleringen som omöjliggjort vissa uppgifter från spannmålshandeln.

Tabell 2.2 Kvalitetsförändringar i A-avdelningens produkter 1991/92 ²

Kvalitetskomponent	Kvalitetsförändring					Ej relevant *
	-2	-1	0	+1	+2	
RELEVANS		1	20	4		1
Population		2	18	4	1	1
Variabler	1	1	20	3		1
Statistiska mått		1	24			1
Detaljeringsgrad	1	2	16	5		2
Referensperiod			24	1		1
Periodicitet			24			2
Jämförbarhet över tiden	1		23		1	1
Jämförbarhet annan stat		1	21	3		1
Modell	1		22		1	2
NOGGRANNHET		4	17	4		1
Täckning	1	1	20	2		2
Urval			15	1		10
Mätning		2	20	2		2
Bortfall	2	7	14	1		2
Bearbetning		1	22	2		1
Estimation		2	15	2		7
TILLGÄNGLIGHET	0	3	16	6		1
Snabbhet		5	14	3	3	1
Punktlighet		5	18	1	1	1
Spridning		1	22	2		1
Presentation			20	3	1	2
Dokumentation		1	21	2	1	1
Infoservice			23	2		1
Möjl. till specialbearbetning	1		20	3	1	1

² anger antalet produkter som redovisar läget som mycket sämre (-2), något sämre (-1), oförändrat (0), något bättre (+1) respektive mycket bättre (+2).

NOGGRANNHET

Av de 26 produkterna har 4 st försämrade noggrannhet medan 4 st har förbättrad noggrannhet. De fyra produkterna med förbättrad noggrannhet pekar främst på bättre täckning, mätning, bearbetning och estimation som huvudskäl till den bättre noggrannheten. De fyra produkterna kommer alla från olika statistikprogram. Den försämrade noggrannheten förklaras främst med ökat bortfall. I något fall är det problem med täckningen.

TILLGÄNGLIGHET

Av de 26 produkterna har 2 st försämrade tillgänglighet medan 6 st har förbättrad tillgänglighet.

Försämringarna beror huvudsakligen på brister i snabbhet och punktlighet.

De 6 produkterna med förbättrad tillgänglighet har främst förbättrats vad avser snabbheten. I något fall har också presentation, dokumentation och möjligheter till specialbearbetningar blivit bättre.

2.2.3 Jämförelse med 1991 års enkät

Den bedömning som gjordes i 1991 års enkät gäller i stort fortfarande. Detsamma gäller vid jämförelse med 1990 års enkät.

I genomsnitt har kvaliteten förbättrats något. Precis som förra året är det främst tillgängligheten som har förbättrats.

2.2.4 Slutsatser och kommentarer

Avregleringen leder sannolikt till ökade svårigheter för avdelningens statistik. För skördestatistiken förutses en kraftig nedskämning ske i två steg. Nuvarande 20 milj kr beräknas bli 13 milj kr 93/94 och 5 milj kr 95/96. Detta får stora konsekvenser för

skördestatistiken. I viss mån blir det också konsekvenser för miljöstatistiken när objektiv skördeuppskattning upphör.

Arbetet med kvalitetskontrollsystemet i LBR har slutförts. I förslagsdelen finns ett stort antal förslag till förbättringar. Rapporten kan beställas från SCBs förlag.

2.3 AVDELNINGEN FÖR FÖRETAGSSTATISTIK

F-avdelningen svarar för 17 statistikprogram, av vilka programmet Ekonomisk politik är det dominerande. Drygt 60 produkter förser statistikprogrammen med statistik. Från 61 av dessa har statistik offentliggjorts under budgetåret 1991/92.

2.3.1 Kvalitetspåverkande faktorer

Omvärldsförändringar som påverkat statistikens kvalitet

Den ekonomiska statistikens kvalitet har under det gångna budgetåret påverkats negativt av ett antal faktorer i omvärlden. Strukturförändringar i näringslivet, bl a bolagiseringar

och fusioner, samt konkurser bland finansbolagen har liksom strukturomvandlingar inom kommuner försämrat statistikens täckning och därmed, i flera undersökningar, jämförbarhet över tiden. Det kan som exempel nämnas att mellan 1990 och 1991 ökade antalet koncerner från 13 400 till 15 200 och antalet bolag ingående i koncerner från 53 000 till 58 000.

Den höjning av gränsen för momsregistrering, från 30 000 kr till 200 000 kr, som fick till följd att ca 95 000 företag, i första hand fysiska personer, förra året avregistrerades i CFAR, har under året påverkat täckningen i några undersökningar.

Liksom förra året kan ett ökat motstånd från företagen mot uppgiftslämnande konstateras.

Åtgärder som vidtagits och som bedömts ha påverkat statistikens kvalitet

Internt har flera åtgärder vidtagits som har påverkat statistikens kvalitet positivt. En övergång till PC-produktion har i flera undersökningar medfört förbättrad noggrannhet (främst bättre bearbetning) och tillgänglighet (i första hand ökad snabbhet och bättre dokumentation). Arbete med att ta fram en ny sammanfattande publikation för den ekonomiska korttidsstatistiken, som resulterat i att publikationen SCB Indikatorer, del 2 givits ut, bedöms ha förbättrat statistikens tillgänglighet.

Det pågående utvecklingsarbetet på företagsregisterområdet är av stor betydelse för den ekonomiska statistikens kvalitet. Förbättrad noggrannhet i CFARs variabeluppgifter har medfört att den ekonomiska statistikens täckning har förbättrats. De årgångsramar av CFAR/SR för 1986 - 90 som framställts har kunnat användas vid revideringen av Industristatistiken tillsammans med nya metoder som utarbetats för bortfallskorrektion och användning av olika administrativa material för komplettering av den del av populationen som inte täcks med enkät (se nedan).

2.3.2 Kvalitetsförändringar

Såväl Relevansen som Noggrannheten och Tillgängligheten i den ekonomiska statistiken bedöms ha förbättrats under året.

RELEVANS

För knappt 17% av F-avdelningens produkter bedöms Relevansen ha förbättrats. Till detta bidrar främst en ökad detaljeringsgrad i redovisningen och en förbättrad jämförbarhet med annan statistik. Bl a har en ny indexserie för konsumtionsvaror, exkl bensin och olja, beräknats i Prisindex i producent- och importled och variabelinnehållet i Balans- och Stockstatistik för finansiella företag utökats. Jämförbarheten med annan statistik bedöms ha förbättrats i bl a Finansstatistiken och i årliga Produktionsvolymindex efter ökade satsningar på samgranskning och avstämning med annan statistik.

Trots att jämförbarheten med annan statistik inte bedöms ha försämrats hos någon produkt, redovisar Nationalräkenskaperna ökade avstämningsproblem, speciellt när det gäller kvartalsräkenskaperna, beroende på större diskrepanser mellan flera av de ingående produkterna.

Försämringar i jämförbarheten över tiden redovisas för 15 produkter. Liksom förra året beror på svårigheter att följa och på rätt sätt ta hänsyn till förändringar inom företagen. Även den höjda cutoff-gränsen i Industristatistiken (IS) bidrar till försämrad jämförbarhet främst bakåt i tiden dels i IS, dels i produkter som använder IS som urvalsräm och dels också i årliga Produktionsvolymindex. Samtidigt innebär pågående revidering av IS, som i augusti 92 till större delen genomförts för årgångarnas 89 och 90 och som fortsätter med årgångarna 86-88, att en ny serie byggs upp som, i fråga om täckning (genom kompletteringsberäkningar) och jämförbarhet över tiden, kommer att vara den gamla överlägsen.

Tabell 2.3 Kvalitetsförändringar under budgetåret 1991/92 hos F-avdelningens produkter.³

Kvalitetskomponent	Kvalitetsförändring					Ej relevant *
	-2	-1	0	1	2	
RELEVANS		2	49	9	1	
Population		8	48	5		
Variabler		1	55	3	2	
Statistiska mått		1	56	3		1
Detaljeringsgrad		5	49	4	3	
Referensperiod			60		1	
Periodicitet		1	57		1	2
Jämförbarhet över tiden		15	40	5	1	
Jämförbarhet annan stat			50	7	2	2
Modell		1	44	4	2	10
NOGGRANNHET		2	48	10	1	
Täckning		6	48	6		1
Urval		3	37	3	1	17
Mätning		2	49	8	1	1
Bortfall		5	43	5	2	6
Bearbetning			46	9	6	
Estimation		2	48	5	3	3
TILLGÄNGLIGHET		1	48	12		
Snabbhet	1	6	43	10		1
Punktlighet	2	4	47	7		1
Spridning		1	46	10	4	
Presentation		2	47	10	2	
Dokumentation			49	9	3	
Infoservice			54	7		
Möjl till specialbearbetning		2	49	7	3	

³ anger antalet produkter som redovisar läget som mycket sämre (-2), något sämre (-1), oförändrat (0), något bättre (+1) respektive mycket bättre (+2).

NOGGRANNHET

Noggrannheten bedöms ha förbättrats hos 18% av produkterna. Liksom förra året anges som främsta skäl till detta förbättringar i bearbetningen. Nya produktionssystem som tagits i bruk och övergång till produktion i PC-miljö bedöms ha givit förutsättningar för bättre kontroll av kvaliteten i statistiken. För nära 25% av produkterna bedöms bearbetningen av statistiken ha blivit bättre eller mycket bättre.

Liksom förra året bedöms också en förbättrad mätning ha bidragit till ökad noggrannhet. Minskat variabelinnehåll i t ex Inrikeshandelsstatistiken och bättre anvisningar till uppgiftslämnarna i några undersökningar har medfört detta. I några undersökningar har en höjning av cutoff-gränsen fört med sig att de företag som har haft störst svårigheter att lämna "riktiga" uppgifter har försvunnit ur populationen. En förbättrad mätning har då uppnåtts på bekostnad av en försämrad täckning.

Delkomponenten täckning är också den som bedöms ha påverkat noggrannheten mest negativt. Förutom höjning av cutoff-gränser i några undersökningar har också företags ombildningar, bl a bolagiseringar, och ändrade förutsättningar för uppdatering av ramar till ett antal undersökningar försämrat statistikens täckning.

TILLGÄNGLIGHET

Mest positiv är utvecklingen av Tillgängligheten, detta budgetår liksom förra. För knappt 20% av produkterna redovisas en förbättring. Spridningen av statistikens resultat via den nya publikationen SCB Indikationer, del 2, liksom ökad inläggning av data i SCBs databaser bedöms bidra till detta. Likaså bidrar förbättrad dokumentation, som i flera undersökningar blivit en följd av övergång till produktion i PC-miljö, och förbättrad presentationskvalitet till en positiv utveckling av tillgängligheten. Även snabbhet och punktlighet har förbättrats något totalt sett. Som främsta skäl till detta anges ökat PC-stöd vid publiceringen. Samtidigt redovisas försämrad snabbhet och punktlighet för drygt 10% av F-avdelningens produkter.

För drygt 30% av F-avdelningens produkter bedöms kvalitetsläget i alla avseenden vara oförändrat jämfört med för ett år sedan.

2.3.3 Jämförelse med 1991 års enkät

I 1991 års enkät bedömdes statistikens Tillgänglighet ha utvecklats mest positivt. Främst berodde detta på en förbättrad och utökad dokumentation och förbättrad presentationskvalitet. Även Relevansen och Noggrannheten i statistiken bedömdes totalt sett ha utvecklats positivt. Till detta hade bl a utökad variabelinnehåll i statistiken och ökad detaljeringsgrad i redovisningen respektive övergång till produktion i PC-miljö och förbättrade system för registrering och granskning bidragit. Försämringar redovisades i jämförbarheten över tiden och i snabbhet och punktlighet.

I årets enkät redovisas en fortsatt positiv utveckling av såväl Relevans och Noggrannhet som av Tillgängligheten. Jämfört med förra året har dock Relevans och Noggrannhet utvecklats mer positivt. I årets enkät anges som främsta orsaker till förbättrad Relevans ökad detaljeringsgrad i redovisningen och förbättrad jämförbarhet med annan statistik. Nya produktionssystem, i de flesta fall utvecklade i PC-miljö, har, liksom förra året, bi

dragit till förbättrad Noggrannhet. Den nya PC-miljön bidrar i år också till förbättrad dokumentation och därmed förbättrad Tillgänglighet.

Jämförbarheten över tiden har enligt årets enkät försämrats ytterligare. Till detta har främst svårigheter att i statistiken följa och på rätt sätt ta hänsyn till strukturförändringar i näringslivet bidragit. I några undersökningar har de förändringar i t ex mätning och täckning, som vidtagit i syfte att förbättra noggrannheten, fört med sig att jämförbarheten över tiden har försämrats.

2.3.4 Slutsatser och kommentater

Baserat på enkätsvaren bedöms den ekonomiska statistikens kvalitet ha utvecklats svagt positivt under det senaste året. Liksom förra året är det huvudkomponenten Tillgänglighet som bedöms ha utvecklats mest positivt. Omfattande översyner, som pågått under de senaste budgetåren, av ett antal produkter har bl a syftat till att förbättra noggrannheten i statistiken. Jämfört med förra året har också kvalitetsförbättringen i Noggrannhetskomponenten ökat.

I Nationalräkenskaperna bedöms relevans och noggrannhet vara oförändrad jämfört med föregående år. Tillgängligheten har förbättrats främst genom ökad snabbhet i redovisningen, förbättrade spridningsformer och genom förbättrad dokumentation. Finansräkenskaperna bedöms sammantaget ha oförändrad kvalitet. Bearbetningen av räkenskaperna, möjligheterna till specialbearbetningar och jämförbarheten med annan statistik har dock förbättrats genom att ett nytt produktionssystem har utvecklats i PC-miljö och genom att en beräkningssamordning med Nationalräkenskaperna kommit till stånd.

Det bör noteras att de övergripande samordningsåtgärder som pågår har en allmänt kvalitetshöjande effekt som inte alla gånger upplevs så tydligt på statistikgrenarna eller låter sig så lätt beskrivas i kvalitetsenkäten. Den årliga Industristatistiken befinner sig i ett skede av mycket väsentlig kvalitetsförbättring, mycket just genom bättre anpassning till CFAR och samordning med Finansstatistiken och med olika administrativa material.

2.4 AVDELNINGEN FÖR INDIVIDSTATISTIK

Vid I-avdelningen besvarades enkäten av 46 produkter. I bilaga 3 redovisas svaren i enkätens andra avdelning, avseende kvalitetsförändringar under det senaste året.

2.4.1 Kvalitetspåverkande faktorer

Omvärldsförändringar

1. Uppgiftslämnarna

En del av "omvärlden" är uppgiftslämnarna, dvs i I-avdelningens fall offentliga institutioner (kommuner, myndigheter m fl) och individer/hushåll. Förändringar hos uppgiftslämnarna har påverkat kvaliteten hos ett flertal produkter.

Några produkter har råkat ut för försämrad kvalitet pga försämrad rapporteringsdisciplin hos institutionella uppgiftslämnare. Det gäller produkterna FoB90, ("..en del kommuners ovilja att satsa helhjärtat på FoB-arbetet"), Vägtrafikolyckor, ("Polisen skall skicka olycksblanketerna inom 48 tim till SCB. Vissa större polisdistrikt klarar inte av detta, trots påstötning.") och Personal inom äldreomsorgen, ("..leveransen var

försenad till SCB.."). För den sistnämnda produkten var förseningen i uppgiftlämningen fatal, statistiken kunde inte publiceras alls under budgetåret.

I några fall har rapporteringen från institutioner förbättrats, t ex Socialtjänst, ("Fler kommuner har gått över till att lämna sina uppgifter elektroniskt.....vilket ökar kvaliteten...")

Förändringar i administrativa system hos uppgiftslämnarna har påverkat kvaliteten hos flera produkter. Omläggningen av folkbokföringen, har påverkat kvaliteten hos fem produkter. Det gäller AVIPAK ("sämre noggrannhet... ..eftersläpning i rapporteringen"), Befolkningsförändringar ("sämre noggrannhet....vissa förseningar"), Folkmängd och DEMOPAK ("Jämförbarheten över tiden kan ha påverkats negativt.") och RTB ("sämre noggrannhet....eftersläpning i rapporteringen"). Kvalitetsförsämringarna bedöms i de flesta fall vara temporära.

RSV's nya uppläggning av sammanräkningsrutinerna i valet medförde ökad snabbhet för produkten Val-91.

Uppgiftslämningen från individer visar en fortsatt negativ trend. FoB90, HIP och HINK erfor ett ökat bortfall. PSU och ULF visade visserligen lägre bortfall jämfört med 1990 men det är ändå över 1989 års nivåer.

2. Andra omvärldsförändringar

Några förändringar och tendenser i omvärlden som ej är direkt relaterade till uppgiftslämnarna kan noteras. Det gäller t ex kommunaliseringen av äldreomsorgen ("Ädelreformen") som kommer att påverka äldreomsorgsstatistiken.

Ett ökat intresse för statistiken nämns i några fall. Produkten Invandring och invandrare rapporterar: "Ökat massmedialt intresse för statistik om invandring och invandrare som bidragit till ett ökat intresse även från allmänhetens sida, inte minst från studerande på olika håll och nivåer". Fördelningsmodellprojektet och Inkomst och Förmögenhetsstatistiken rapporterar: "Ökat behov av utvärdering av skatte- och transfererings-systemen" och "kraftigt ökad användning av FMP i Finansdepartementets interna budgetprocess".

Interna åtgärder

1. Förändringar i produktionssystem

Ett helt nytt produktionssystem för FoB90, baserat på PC, medförde stora kvalitetsförbättringar i form av snabbare presentation och bättre spridning och presentationskvalitet. Produkten Domstolarnas verksamhet använde ett helt nytt system för att ta fram brottsmålsdomar och nådebeslut i HD vilket medförde bättre bearbetningsprocedurer. Äktenskapsregistret tog i bruk ett nytt söksystem som medförde bättre snabbhet och bearbetning.

Omläggningen av S/REK's SALUT-system medförde förseningar i AVIPAK.

2. Bättre analyser

Många produkter har förbättrade analyser. Det gäller t ex Fördelningsmodellprojektet ("Ny sjukförsäkringsmodul för simulering av karensdagar"), Jämförbarhetsstatistiken ("clusteranalys av kommuner"), Rättsstatistisk Årsbok ("flödesanalyser") och ULF ("analysinslagen ökar ytterligare").

3. Kontroller av grunddata

Produkten Insatser för Barn och Unga genomförde en kontroll av uppgiftslämningen. Resultatet blev att antalet påbörjade insatser ökade markant. Troligtvis har det under tidigare år förekommit underrapportering.

4. Förändringar i urvalsstorlek

HINK reducerade sitt urval jämfört med föregående år. Det bedömdes dock inte påverka noggrannheten nämnvärt.

5. "Brist på åtgärder" (eller olyckliga omständigheter)

En mycket dålig personalsituation vid I/KM ("Personalbrist pga sjukdom och tjänstledighet och nyanställd personal") medförde försämrade snabbhet och punktlighet för fyra av programmets produkter.

2.4.2 Kvalitetsförändringar

Tabellen på nästa sida, som omfattar 46 produkter, redovisar produktansvarigas bedömningar av kvalitetsförändringar.

Ser man till de sammanfattande bedömningarna på huvudkomponent så ger enkätresultaten i stort sett en ganska positiv bild av kvalitetsutvecklingen vid avdelningen. Bäst har utvecklingen varit i relevansen. 15 produkter redovisar förbättringar och ingen produkt har försämrats i relevanshänseende under året. Förbättringarna avser ofta ökningsgrad av innehållet och ökad detaljeringsgrad.

Det har skett få förändringar av noggrannheten. Den har förändrats endast för sex produkter, varav fem redovisar förbättringar. Noggrannheten försämrades för FoB90 beroende på ett större bortfall än vid den förra FoB:en. För att kompensera för detta har särskilda bortfallskorrigerade skattningar tagits fram åt användarna.

Två produkter redovisar försämrade tillgänglighet. Det beror i båda fallen på förseningar av publiceringen, i det ena fallet så kraftig att statistiken inte kunde publiceras alls under året.

Tabell 2.4.1 Kvalitetsförändringar i I-avdelningens produkter 1991/92. ⁴

Kvalitetskomponent	Kvalitetsförändring				Ej relevant	
	-2	-1	0	1	2	*
RELEVANS			30	12	3	1
Population och objekt			35	6	3	2
Variabler			26	11	5	4
Statistiska mått			37	1	1	7
Detaljeringsgrad			27	11	3	5
Referensperiod	1		40	1		4
Periodicitet	1		40			5
Jämförbarhet över tiden		4	33	4	1	4
Jämförbarhet annan stat.			34	3	3	6
Modell			27	3	3	13
NOGGRANNHET		1	38	4	1	2
Täckning			38	2	3	3
Urval			14	1	1	30
Mätning		4	30	2	1	9
Bortfall	1	4	27	3	2	9
Bearbetning		2	28	8	1	7
Estimation			16	1	1	28
TILLGÄNGLIGHET	1	1	28	13	3	
Snabbhet	1	6	24	12	2	1
Punktlighet	1	8	28	6	1	2
Spridning	1	1	30	8	3	3
Presentation		2	29	9	4	2
Dokumentation		1	35	6	2	2
Infoservice		3	35	6	1	1
Möjl. till specialbearbetning			32	6	4	4

2.4.3 Jämförelse med 1991 års enkät

Utvecklingen visar samma mönster som 1991 (och 1990), dvs flest förbättringar i tillgängligheten och få förbättringar i noggrannhet.

Det kan vara intressant att följa kvalitetsarbetet produkt för produkt under de tre år som enkäten använts. Det visar sig att många produkter inte gjort några egna insatser för att höja kvaliteten eller för att "parera" kvalitetssänkande omvärldsförändringar inom respektive huvudkomponent. Det gäller särskilt noggrannheten där 19 av produkterna inte har redovisat några insatser under de två åren. En anledning till att ingenting gjorts kan vara att kvaliteten bedöms vara tillfredställande. I tabellen nedan redovisas därför produkternas kvalitetsstatus enligt bedömningen i 1990 års kvalitetsenkät. Relevans och

⁴ anger antalet produkter som redovisar läget som mycket sämre (-2), något sämre (-1), oförändrat (0), något bättre (+1) respektive mycket bättre (+2).

noggrannhetskomponterna har varit i stort sett desamma under alla tre åren så jämförelsen förorsakar inga problem. Tillgängligheten, som 1991 kallades service-kvalitet, var 1990 uppdelad på sex huvudkomponenter. Om kvalitetsbrist angetts vid enkäten 1990 för någon av dessa anses kvalitetsbrist i tillgängligheten ha förelegat.

Tabell 2.4.2 Kvalitetsstatus 1990 för de produkter som inte redovisat några kvalitetsfrämjande insatser under 1990 till 1992.

Huvud-komponent	Antal produkter som ej vidtagit åtgärder (av totalt 46)	Produkternas kvalitetsstatus 1990:			
		"Inga brister"	"små brister"	"vissa brister"	Ej redo-visad
Relevans	7	4	2	0	1
Noggrannhet	18	1	11	4	
Tillgänglighet	6	2	3	0	1

Det är alltså fyra produkter som redovisar "vissa brister" i noggrannheten 1990 och som enligt enkäten inte vidtagit några åtgärder 1990-1992.

2.4.4 Slutsatser och kommentarer

Kvalitetsarbetet vid produkterna riktas framför allt mot förbättringar av tillgänglighet och relevans. Nästan alla produkter har vidtagit egna åtgärder under året för att förbättra tillgängligheten (eller parera omvärldsförändringar som påverkar tillgängligheten negativt). Mindre än hälften av produkterna har dock gjort något åt noggrannheten. Denna skillnad kan inte förklaras av skillnader i "ingående bristnivå". Enligt kvalitetsenkäten 1990 var den genomsnittliga bristnivån ungefär lika hög i alla tre komponenterna. Anses noggrannhetsbristerna alltför dyra att åtgärda i förhållande till vad en förbättring betyder för produktens samlade kvalitet?

2.5 VERKET SOM HELHET

2.5.1 Kvalitetspåverkande faktorer

De konstaterade kvalitetsförändringarna kan dels vara resultatet av insatser som gjorts vid verket, tex bättre urval, mer användaranpassad publicering, införande av PC-stöd i produktionen, minskning av urval, besparingar i publicering etc., dels vara resultatet av faktorer i SCBs omgivning.

Exempel på *externa* kvalitetspåverkande faktorer som haft stor betydelse under det gångna budgetåret är

- försening och tidigareläggande av dataleveranser till SCB
- en försämrad rapporteringsdisciplin från bl.a. institutionella uppgiftslämnare som kommuner
- försämringar till följd av införandet av nya administrativa system eller ny undersökningsmetodik
- avregleringar i jordbruket och strukturförändringar i näringslivet

Exempel på *interna* faktorer som fått effekter på kvalitetsutvecklingen är

- ändrad populationsavgränsning
- bättre kontroll av grunddata
- ändrade rutiner och produktionssystem
- samkörning av statistik från olika områden
- samgranskning mellan statistikprodukter och avstämning mot andra statistiska data

I detta sammanhang må än en gång nämnas problemen till följd av stora bortfall i undersökningarna. Detta sammanhänger med "strömningar" och "trender" som sedan en tid sveper fram över samhället och som påverkar många medborgare.

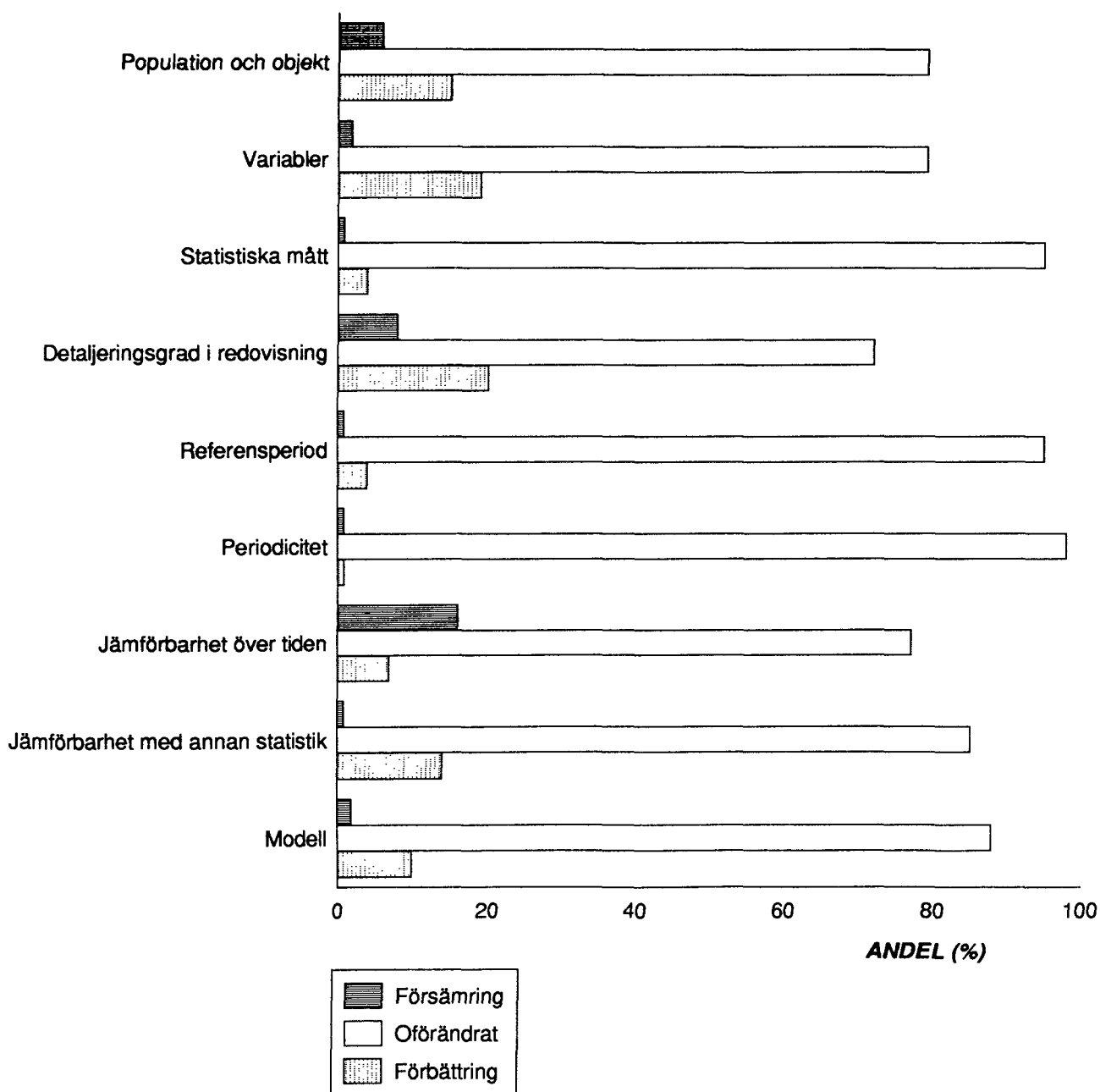
Även interna förhållanden vid SCB som sammanhänger med produktionsprocessen bör påtalas. Hit hör bl.a. brister i samordningen och avstämningen mellan olika statistikprogram och vad gäller möjligheterna att göra tidsjämförelser för sammansatta produkter. Problemen har i flera avseenden accentuerats under senare år i takt med den snabba strukturuomvandlingen och det dramatiska förlopp som den ekonomiska konjunkturen uppvisat.

2.5.2 Kvalitetsutvecklingen

RELEVANS-indikatorer

Relevanskomponenten omfattar nio indikatorer som avspeglar mycket skiftande kvalitetsdimensioner. I årets kvalitetsundersökning uppvisar de tre indikatorerna Detaljeringsgrad i redovisning, (innehåll i) Variabler och Population och objekt de högsta procenttalen avseende förbättringar. Mycket få förändringar överhuvudtaget rapporteras för Statistiska mått, Referensperiod och Periodicitet. Hos indikatorn Jämförbarhet över tiden överväger andelen försämringar vilket särskilt bör beaktas. Nu är en del försämringar i tidsjämförbarheten att tillskriva medvetna förändringar i andra indikatorer hos statistikprodukterna som fått negativa konsekvenser för tidsjämförbarheten men som kommer att "rättas" till längre fram. Ändå är det slående vilken skillnad som rapporteras för Jämförbarhet över tiden å ena sidan och Jämförbarhet med annan statistik å den andra.

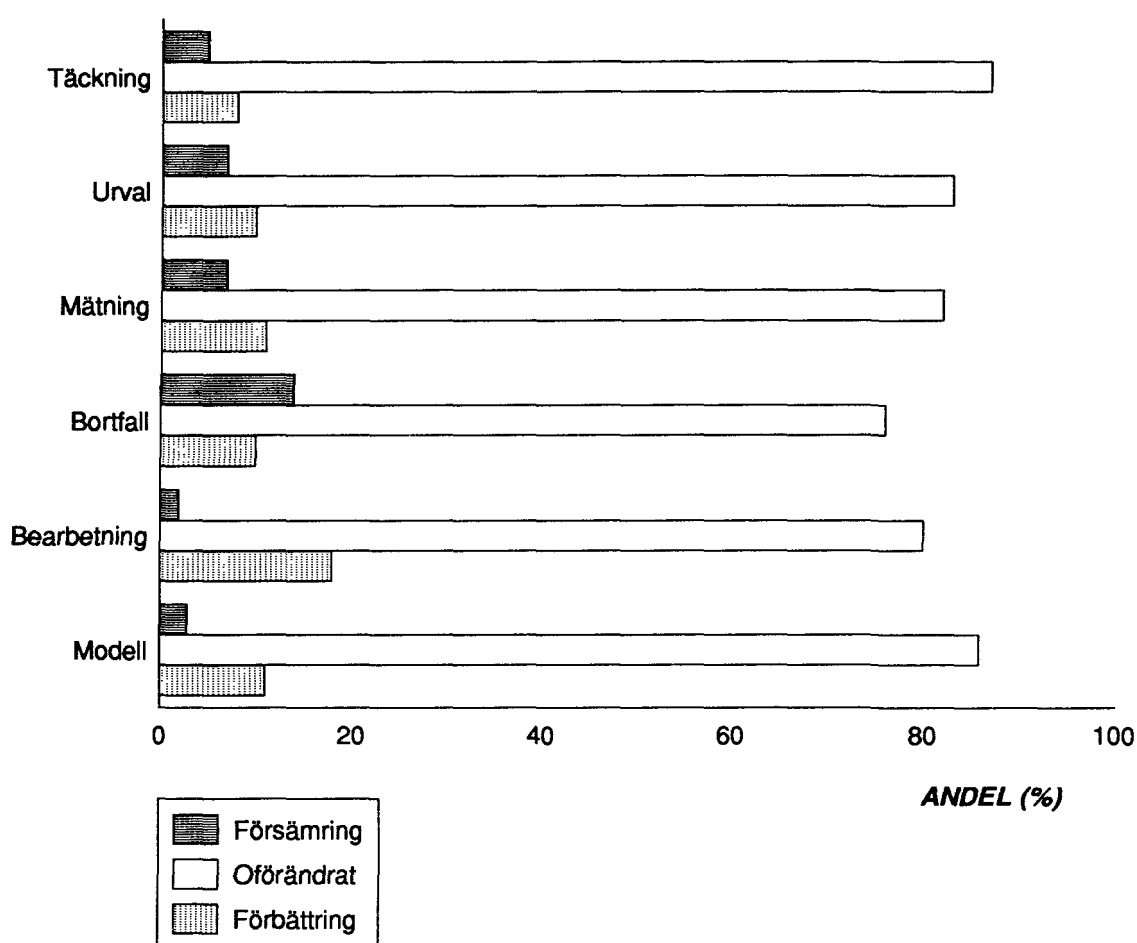
Kvalitetsutvecklingen 1991/92 för indikatorer hörande till RELEVANS-komponenten:

NOGGRANNHETS-indikatorer

I Noggrannhetskomponenten uppvisar Bearbetning de största procentuella förbättringarna. Det stora problemet är Bortfalls-indikatorn som trots målmedvetna och omfattande insatser fortfarande förorsakar betydande kvalitetsförsämringar i statistiken. Det är främst de externa faktorerna som är bestämmande för bortfallstrenderna (t.ex. Metropolit-debatten, FOB-diskussionen osv.) och SCB måste i efterhand söka parera för effekterna av olika "bortfallsstämningar". Noggrannhetskomponenten innehåller ett par mycket svårbedömda indikatorer nämligen Mätning och Modell och här bör kraven inte ställas högt ifråga om exakta bedömningar.

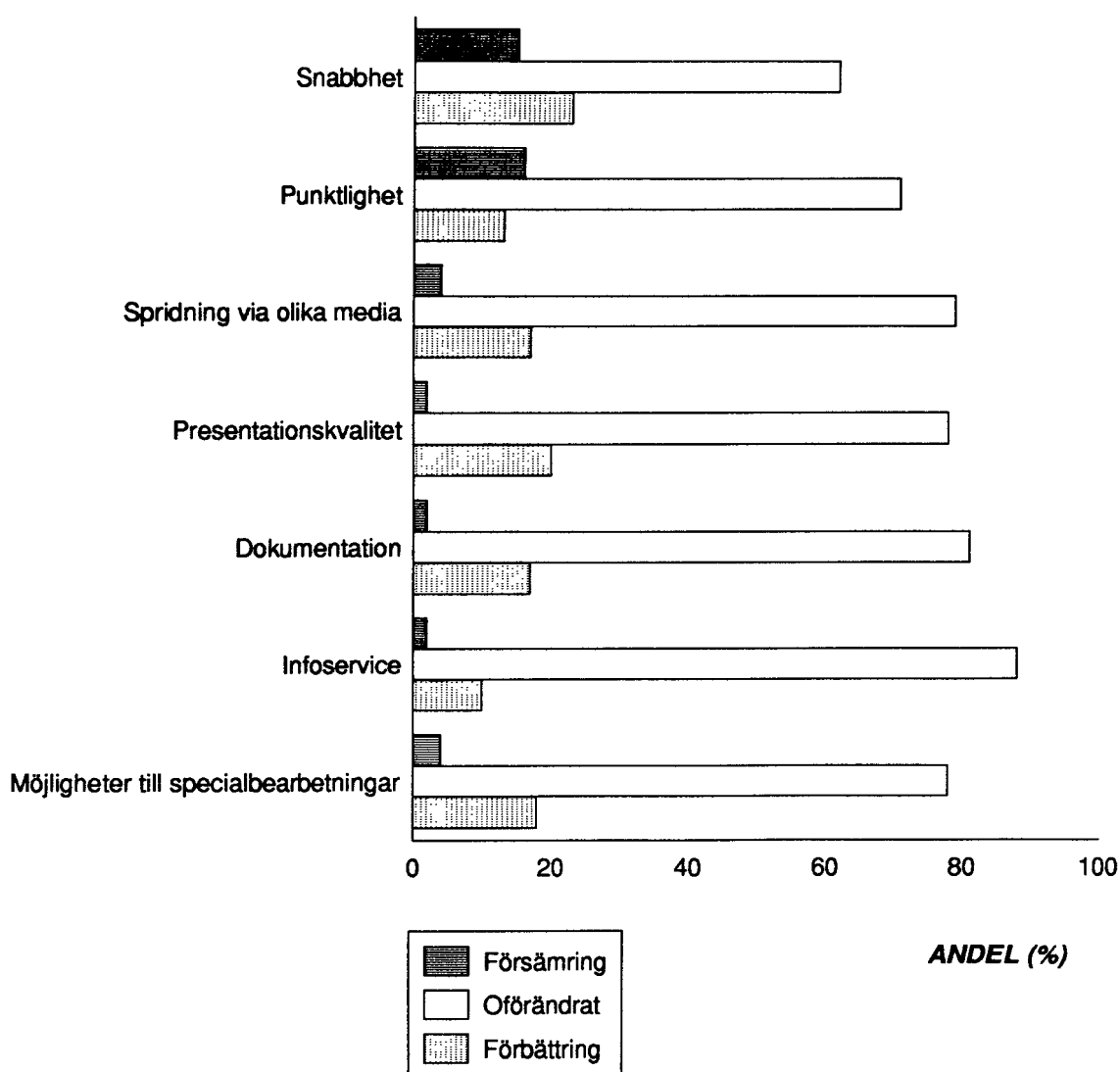
Kvalitetsutvecklingen 1991/92 för indikatorer hörande till NOGGRANNHETS-komponenten:

TILLGÄNGLIGHET-indikatorer

Tillgänglighetskomponentens indikatorer - med undantag av Snabbhet och Punktlighet - uppvisar ett likartat mönster där andelen förbättringar ligger i intervallet 15-20 % och andelen försämringar ligger under 5 %. För Snabbhet och Punktlighet gäller dock att både försämring och förbättring redovisar förhållandevis höga procenttal. För Punktlighet överväger t.o.m. andelen försämringar. Vad detta beror på kan inte avgöras utifrån här föreliggande uppgiftsmaterial. Det kan vara en enda omständighet eller flera bidragande faktorer orsakat dessa förhållanden. Den kompletterande studien som gjorts om Snabbhet och Punktlighet ger inte riktigt samma bild av Punktlighetens utveckling under budgetåret 1991/92. Det bör dock understrykas att det handlar om en annan population och en annan mätperiod i den särskilda studien.

Kvalitetsutvecklingen 1991/92 för indikatorer hörande till TILLGÄNGLIGHETS-komponenten:

2.5.3 Jämförelse med 1991 års enkät

För huvudkomponenterna gäller att *RELEVANS* och *NOGGRANNHET* uppvisar högre andelar förbättringar i årets enkät jämfört med förra undersökningstillfället. *RELEVANS* ökar från 16 % till 20 % och *NOGGRANNHET* ökar från 13 % till 16 %. Däremot har andelen förbättringar sjunkit för *TILLGÄNGLIGHET* från 30 % till 24 %. Fortfarande gäller dock att *TILLGÄNGLIGHET*s-komponenten har högst andel förbättringar. Det är tillfredsställande att utvecklingen för de mer "svårarbetade" komponenterna går framåt och avståndet till *TILLGÄNGLIGHET*s-komponenten minskar.

För *indikatorerna* kvarstår samma mönster som redovisades i förra kvalitetsenkäten. Den *RELEVANS*-indikator som utvecklas fortsatt negativt är Jämförbarhet över tiden. Som tidigare omtalats sammanhänger det till viss del med de förändringar som gjorts för att förbättra situationen hos andra indikatorer. Population och objekt, Variabler och Detaljeringsgrad i redovisning har den bästa utvecklingen bland övriga *RELEVANS*-indikatorer. Noterbart är de stora olikheterna i utveckling mellan indikatorerna Jämförbarhet över tiden och Jämförbarhet med annan statistik.

Beträffande *NOGGRANNHET*s-indikatorerna gäller liksom vid förra enkättillfället att situationen för Bortfalls-indikatorn blir ohållbar i det långa loppet om nuvarande utveckling står sig. Fortsatta målmedvetna satsningar för att reducera bortfallets storlek i förening med kommande bättre "undersökningskonjunkturer" bör på sikt förbättra läget. Bearbetnings-indikatorn (stansning, kodning, osv.) har den bästa utvecklingen för *NOGGRANNHET*s-indikatorerna.

Liksom tidigare gäller för *TILLGÄNGLIGHET*s-indikatorerna att alla utom Snabbhet och Punktlighet utvecklas mycket gynnsamt. För de båda nyssnämnda indikatorerna är problemet att utvecklingen är svår att tyda eftersom höga procenttal rapporteras samtidigt för såväl förbättringar som försämringar.

Sammanfattningsvis kan konstateras att kvalitetsutvecklingen för hela verket går åt rätt håll. Man kan fastlägga att det mesta ser bra ut för SCB på kvalitetsfronten även om det finns några kvalitetsbrister som måste hållas under uppsikt och helst elimineras. Glädjande är också att engagemanget bland produkt- och programansvariga hålls vid liv och t.o.m. tycks öka. Inte minst alla frågor och diskussioner som förevarit kring besvarandet av den senaste enkäten tycks bekräfta detta.

3. NÅGRA MÅTT PÅ SCBs PUBLICERING OCH SERVICE

3.1 Inledning och sammanfattning

De mått som redovisas i det följande avser:

- nyckeltal om SCB:s publicering och centrala servicefunktioner
- snabbhet i publiceringen
- punktlighet i publiceringen
- tillgänglighet i telefon

Måtten på snabbhet och punktlighet har tagits fram ur en databas där uppgifter från främst SCB:s distributionsregister lagts in. Observera att snabbhet och punktlighet också belysts genom enkäten till de produktansvariga men att ansatsen skiljer sig betydligt från den som här presenteras vad gäller observationsenhet (produkt resp. publikation), mätmetod och mätperiod.

För att få en fullständig bild av hur snabbt SCB publicerar sin statistik borde även publicering i elektroniska media ingå. En utvecklingstendens är att i högre grad göra statistiken tillgänglig på elektronisk väg och samtidigt minska antalet publikationer. Denna utveckling leder till ökad snabbhet. Exempel på nya former för elektronisk spridning av statistik är den ekonomiska snabbstatistiken och folk- och bostadsräkningen (FoB). Med hjälp av det nya spridnings- och bearbetningsinstrumentet PC-AXIS får t.ex. användarna av FoB-data inom län, kommuner och landsting resultaten ett halvår tidigare än vad som var möjligt vid föregående räkning. Publiceringen på elektronisk väg ingår ej i den följande redovisningen. På sikt kan det dock bli möjligt att även få en uppfattning om snabbheten i den elektroniska publiceringen eftersom man håller på att registrera publiceringstidpunkter för det material som läggs in i de centrala statistiska databaserna.

Resultaten i de följande tabellerna visar att andelen publikationer med förbättrad snabbhet är större än andelen där snabbheten försämrats. Den månads- och årsstatistik som avser 1991 har tagits fram något snabbare än den som avser 1990, medan det tagit något längre tid att ta fram kvartalsstatistiken. Sammantaget kan man påstå att **snabbheten i SCB:s publicering** förbättrats särskilt om man väger in det som ovan sagts om den elektroniska publiceringen.

Även **punktligheten** har förbättrats mellan 1990 och 1991. Här pekar resultaten på en klar förbättring. Dock hålls inte utlovade publiceringstidpunkter för drygt hälften av de publikationer som gavs ut 1991.

De flesta av SCBs användar- och kundkontakter sker per telefon. För att kunna följa hur servicen per telefon utvecklas sker telefontrafikmätningar över inkommande samtal löpande. Resultaten från mätningarna utvisar att **tillgängligheten per telefon** fortlöpande förbättrats.

Mer utförliga tabeller än de som redovisas i det följande kan beställas från S/KAN.

3.2 Några nyckeltal

Publikationer	<i>1990</i>	<i>1991</i>
Antal publikationer	690	650
Antal distribuerade exemplar	456 000	449 000
-Sålda	248 000	230 000
-Gratis och utbytes	208 000	219 000
Antal betalande abonnenter	9 000	9 000
Omsättning,mkr	10	10,7
Centrala databaser	<i>1990/91</i>	<i>1991/92</i>
Antal matrisuttag,externt	4 800	11 000
Antal matrisuttag,internt	6 200	14 000
Antal databaskontrakt	225	420
Pressmeddelanden	<i>1990/91</i>	<i>1991/92</i>
Antal pressmeddelanden	279	319
Central upplysningstjänst	<i>1990/91</i>	<i>1991/92</i>
Antal förfrågningar	22 000	26 000
Antal svar genom brev och telefax	2 300	2 400
Bibliotekoch statistikbutik	<i>1990/91</i>	<i>1991/92</i>
Antal besök	5 000	4 500
Antal utlånade publikationer	24 000	22 000
Antal volymer	230 000	230 000
Antal seriella titlar	3 000	3 000
Antal hyllmeter	5 000	5 000
Arkiv	<i>1990/91</i>	<i>1990/91</i>
Antal forskarbesök	5 100	4 200
Antal framtagna volymer för forskar-service	53 700	52 800
Antal återanvända arkiverade filer	500	750

3.3 Snabbheten i SCBs publicering

Tab 3.3.1 Förändringar i snabbhet 1990-1991

	Andel publikationer (%)				
	AM	A	I	F	SCB
Förbättring	44	60	55	56	55
Oförändrat	5	2	5	10	7
Försämring	52	38	39	34	38
Summa	101	100	99	100	100
Bastal	64	60	38	234	396

Anm. Tabellen avser publikationer som förekom både 1990 och 1991.

Tab 3.3.2 Snabbhet 1990 och 1991. Nivåtal.

	Genomsnittligt antal veckor					
	AM	A	I	F	SCB	Bastal
Månadsstatistik						
1990	5.7	5.5		7.2	6.9	213
1991	5.7	7.6		6.5	6.6	203
Kvartalsstatistik						
1990	10.0	18.4	11.8	14.9	14.1	101
1991	9.2	19.0	13.8	15.3	14.6	100
Årsstatistik						
1990	56.6	38.1	45.8	43.1	43.7	178
1991	39.9	38.4	37.3	40.8	39.1	161

Anm. Antalet observationer i vissa celler är få. Siffrorna för 1990 avser den population av publikationer som fanns 1990 och siffrorna för 1991 den population som fanns 1991. Detta innebär bl.a. att publikationer som fanns 1990 men lagts ned 1991 ingår i redovisningen för 1990 och nytillkomna publikationer 1991 som ej fanns 1990 ingår i redovisningen för 1991. Andra förändringar i populationerna för 1990 och 1991 är t.ex. att utbildnings- och forskningsstatistiken bytt avdelning den 1/1 1991.

Snabbheten har mätts som skillnaden mellan utsändningstidpunkt och referenstidpunkt.

Med utsändningstidpunkt avses här den dag då publikationen lämnades till SCBs förlag för distribution till användarna.

Med referenstidpunkt avses den tidpunkt/period som statistiken belyser. Om statistiken avser månad, kvartal eller år har referenstidpunkten definierats som den sista dagen under resp period. Referenstidpunkten har kunnat utläsas av de enskilda publikationerna.

Undersökningen omfattar de publikationer för vilka tid angivits i publiceringsplanen 1990 resp 1991 och för vilka det varit möjligt att ange referenstidpunkt.

Uppgifter om utsändningstidpunkt saknas i vissa fall. Detta gäller främst sådana publikationer som ej distribuerats centralt genom SCBs förlag. Det härigenom uppkomna bortfallet i undersökningen uppgår totalt till 13% för 1990 och 8% för 1991. Majoriteten av de publikationer som utgör bortfall ingår ej i serien Sveriges officiella statistik.

3.4 Punktligheten i SCBs publicering

Tab. 3.4.1 Punktlighet 1990 och 1991

Utsändning		Andel publikationer (%)						
		AM	A	I	F	S	U	SCB
I tid								
	1990	57	26	49	39	56	71	41
	1991	50	45	49	47	21	75	47
Försenade								
högst 1 vecka								
	1990	19	25	10	31	33		25
	1991	20	22	15	23	58		22
1-4 veckor								
	1990	21	25	15	18			18
	1991	13	10	12	15	5	25	14
mer än 4 veckor								
	1990	3	25	27	12	11		16
	1991	17	22	24	15	16		17
Summa								
	1990	100	100	100	100	100	100	100
	1991	100	100	100	100	100	100	100
Bastal								
	1990	63	102	82	282	18	7	554
	1991	76	89	67	292	19	4	547

Punktligheten har mätts som skillnaden mellan faktisk och planerad utsändningstidpunkt.

Med faktisk utsändningstidpunkt avses här den dag då publikationen lämnades till SCBs förlag för distribution till användarna.

Planerade utsändningstidpunkter har beräknats från de publiceringstider som angivits i publiceringsplanen 1990 resp 1991. I de fall vecka, månad eller halvår angivits som publiceringstid har den planerade utsändningstidpunkten definierats som den sista arbetsdagen under resp period.

Undersökningen omfattar de publikationer för vilka publiceringstider angivits i publiceringsplanen 1990 resp 1991.

Bortfallet på grund av att uppgifter om faktisk utsändningstidpunkt saknas uppgår till 20% för 1990 och 13% för 1991.

3.5 Tillgänglighet i telefon

Tab 3.5.1 Medelsvarstid i växeln

	Stockholm	Örebro
1990	11 sek	7 sek
1991	6 sek	6 sek

Källa: SCBs telefonservice

Med medelsvarstid menas den tid det tar innan växelpersonalen svarar.

Tab 3.5.2 Övergivna samtal och återanrop

		Stockholm	Örebro
Övergivna samtal	1990	9 %	5 %
	1991	4 %	3 %
Återanrop	1990	22 %	17 %
	1991	20 %	18 %

Källa: SCBs telefonservice

Med övergivna samtal menas att kunden lägger på luren innan någon har hunnit svara.

Med återanrop menas samtal som kopplats till en icke kodad anknytning och efter sex signaler utan svar automatiskt kopplats tillbaka till växeln. Andelen återanrop utgör således ett mått på hur många som ej kodar sin telefon.

4. VERKSGEMENSAMMA KVALITETSINSATSER

4.1 DRIFTVERKSAMHETEN

Inom Surveyområdet har verksamhet och organisation prövats ingående genom den s k IKON-utredningen. Utredningen har bland annat lett till en genomgång av förutsättningarna för kvalitetskontroll av intervjuarbetet och förslag till ett kvalitetsprogram. System för datakommunikation mellan den centrala administrationen och regionledningarna har färdigutvecklats, vilket innebär bättre kontroll av intervjuarbetets läge och utveckling. Inom ADB-området har stora förändringar skett, främst genom outsourcing av DC till DAFA, och bildandet av MittSystem AB, till vilket all personal och utrustning överförts från den 1 juli 1992. Förändringarna har inneburit ett ingående studium av produktivitet och kvalitet i DCs verksamheten, som dock inte behandlas i denna framställning.

Mycket av utvecklingsarbetet på D-avdelningen är inriktat på bättre styrning och kontroll av verksamheten. Indirekt kan det även leda till förbättringar i kvaliteten.

4.1.1 Bortfallsutvecklingen

I D-avdelningens kvalitetsarbete ingår bl a att göra en årlig uppföljning av bortfallsutvecklingen i de löpande intervjuundersökningarna. I uppföljningen ingår Arbetskraftsundersökningen (AKU), Undersökningen om levnadsförhållanden (ULF), Hushållets inköpsplaner (HIP) och Partisymptatiundersökningen (PSU).

Bortfallet i de löpande intervjuundersökningarna ligger fortfarande på höga nivåer och, bortsett från i ULF, är det andelen ej anträffade som utgör det största problemet.

I AKU sker under hösten -91 en tillfällig nedgång av bortfallet även om det fortfarande ligger på relativt höga nivåer. Under våren ökar bortfallet något igen och under juni når det nästan 18 procent vilket är den högsta bortfallsandelen någonsin i AKU.

Efter att under 1990 ha legat på mycket höga nivåer har bortfallet i ULF under -91 och våren -92 minskat och legat på mera normala nivåer även om det fortfarande, med någon undersökningsomgång undantagen, är relativt högt.

I HIP fortsätter bortfallet att öka. Vid de senaste omgångarna har totala bortfallet legat kring 20 procent med undantag för den senaste redovisade undersökningsomgången (Juli 92) då bortfallet var över 24 procent.

Under 1991 och våren -92 kan man konstatera en tydlig uppgång av bortfallet i PSU. Alla tre PSU-omgångarna ligger på höga bortfallsnivåer. Det är andelen ej anträffade som är hög, speciellt vid maj-omgångarna.

Då det gäller postenkäterna är det försämringen av inflödet i telefonuppföljningsfasen som uppmärksammats mest under senare år. Tabellen nedan beskriver bortfallsandelarna i Riksomnibusarna.

SVARANDE OCH BORTFALL I (RIKS)-OMNIBUSUNDERSÖKNINGARNA

<i>Omgång</i>	<i>Postenkät- fas</i>	<i>Telefon- fas</i>	<i>Totalt (vägt)</i>	<i>Bortfallspro- cent (vägd)</i>
90:1	64	35	76	24
90:2	63	32	75	25
90:4	68	30	78	22
90:1+2	67	31	77	23
91:5	63	53	83	17
92:1	65	47	82	18

Av tabellen framgår att andelen svar i telefonfasen klart förbättrats under senaste budgetåret. Den ligger nu kring 50 procent, vilket anses vara den nivå där metoden med suburval blir effektiv. Ökningen av andelen svar i uppföljningen har inneburit att totala bortfallet i Riksomnibussen har minskat betydligt. Denna tendens gäller dock inte i Länsomnibusarna där bortfallet ligger relativt konstant sedan föregående budgetår.

4.1.2 DATI

Sedan december 1991 genomförs Arbetskraftsundersökningen helt i DATI. Från och med januari-omgången tillämpas en omarbetad och mer datoranpassad intervjublankett som bl a innehåller direktkodning av fackförening. Även Partisympatiundersökningen har helt genomförts i DATI, både metodundersökningen (3000 urvalsenheter i september) och undersökningarna i november och maj (9000 urvalsenheter vardera).

Under budgetåret genomfördes för första gången en uppdragsundersökning i DATI. Det var levnadsnivåundersökningens företagsdel (LNU B). Sedan dess har ytterligare tre uppdrag genomförts i DATI.

Under hösten 1991 genomförde 8 intervjuare ett 30-tal besöksintervjuer på prov inför familjeundersökningen. Provet var i första hand tekniskt för att testa utrustning och intervjuarnas handlag med dator i intervjupersonernas hem. Resultatet av provet var positivt och följden blev att man kunde gå vidare med besöksmodellen. I mars startade ett produktionsprov i familjeundersökningen med ett urval på 200 individer och 19 deltagande intervjuare. Utfallet var även här positivt vilket fick till följd att DATI-tekniken kommer att användas vid huvudundersökningen under hösten 1992.

4.1.3 Studie av reskostnadseffekter vid övergång till basurval

Under sommaren 1991 genomfördes en studie vars syfte var att få fram underlag för att bedöma möjligheterna till kostnadsbesparingar genom att införa någon form av basurval för SCBs besöksintervjuundersökningar. Studien gjordes i samarbete mellan I- och D-avdelningarna. Hypotesen var att om man kunde finna ett samband mellan storleken på intervjuarnas arbetsområden (och därmed avståndet till intervjupersonerna) och reskostnaderna skulle ett basurval kunna innebära besparingar.

För att studera arbetsområdets betydelse för reskostnaden valdes tre områden ut: ett glesbygdsområde (Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län), ett tätbygdsområde

(Stockholms län) och ett medelbefolkat område (Jönköpings län). Varje område bestod av 10-20 arbetsområden. Sambandet mellan arbetsområdenas yta och den genomsnittliga reskostnaden per urvalsenhet studerades. Det visade sig att det var endast i

glesbygdsområdet som man kunde se något klart samband mellan variablerna. I de andra två områdena är det alltså andra faktorer som påverkar reskostnaden. Detta tyder på att det är i glesbygdsområden som man skulle kunna minska reskostnaderna genom att införa basurval. Svårigheten är dock att konstruera primära urvalsenheter som är tillräckligt stora för att inte snabbt nötas ut och samtidigt tillräckligt små för att ge en kostnadsreducering.

I studien gjordes även ett försök att uppskatta hur stor besparing ett basurval i glesbygden (Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län) skulle ge för ULF. Skulle man lyckas sänka restiden till samma nivå som i övriga landet skulle det innebära en årlig besparing på 157 restimmar. Det motsvarar ca 40 tkr i 1991 års taxeläge, vilket motsvarar mindre än en procent av datainsamlingen för ULF. Besparingen förutsätter att inga andra kostnader påverkas. Det är inte osannolikt att man vid införande av basurval visserligen får en besparing avseende reskostnaderna, men drabbas av fördyringar i andra avseenden.

4.1.4 IKON: Kvalitetskontrollprogram för intervjuverksamheten

I IKON-utredningens rapport fick SCBs mättekniska laboratorium i uppdrag att i samarbete med D/PU utreda den närmare utformningen och organisationen av ett kvalitetskontrollprogram. Rapporten från detta arbete, som gjorts av Lars R Bergman, U/STM, och Hans Näsholm, I/MET, med Surveyrådet som styrgrupp, består av sex skrifter. Nedan ges korta sammanfattningar av innehållet i rapportens olika delar.

I. Kvalitet och kvalitetskontroll i intervjuverksamheten.

Den första delrapporten inleds med en kort allmän diskussion av kvalitetsbegreppet. Sedan ges förslag till vilka kvalitetskomponenter SCB bör koncentrera sig på.

II. Förslag till kvalitetsindikatorer som bör mätas i första hand.

Författarna går här igenom de i den tidigare rapporten beskrivna kvalitetsindikatorerna och ger dem prioritet.

III. Förslag till utformning av ett preliminärt återintervjuprogram.

Förslaget innebär att man skall satsa på ett enkelt återintervjuprogram för att hålla kostnaderna nere, snabbt komma igång och för att få erfarenheter inför ett ambitiösare program. Syftet med programmet är att ge en grundläggande processkontroll samt att ge information om frågor och datainsamlingsprocedurer som inte fungerar bra. En erfaren "kvalitetshandläggare" skall ha ansvar för verksamheten och administrationen.

IV. Förslag till utformning av ett program för dokumentation och feed-back av information om intervjuer som kompletterats.

En viktig kunskapskälla om hur intervjuerna fungerat är i vilken utsträckning man tvingats genomföra kompletteringar på grund av ofullständiga uppgifter. I denna delrapport pekas på vikten av att dessa kunskaper tas tillvara.

V. Åtgärder på basis av kvalitetskontrollens utfall.

Det är ett absolut krav att det finns klara regler för vilka utfall som kräver åtgärder och vem som är ansvarig för att vidta åtgärder. Först då blir kvalitetsinformationen operativ. I denna delrapport indikeras de grundläggande riktlinjerna.

VI. Tidsplan för införandet av kvalitetskontrollprogrammet samt kontroll av intervjuorganisationen.

För att underlätta uppföljningen av kvalitetsprogrammets genomförande presenteras här de viktigaste aspekterna med senaste datum då de ska vara införda och i drift. Vidare föreslås ett antal nyckeltal som löpande skall belysa hur intervjuverksamheten fungerar.

4.1.5 Regional uppföljning av intervjuarbetet

Den nya decentraliserade intervjuarorganisationen har som mål att öka effektiviteten i verksamheten bl a genom att arbetsledningen ligger organisatoriskt närmare den enskilde intervjuaren.

För att stödja arbetet inom den nya organisationen har ett antal rapporter tagits fram under 91/92 för att ge bättre regionala underlag för intervjuverksamheten. Underlagen syftar till att ge regionala produktionsmål och redovisning efter genomförd produktion och skall distribueras regelbundet till regionledarna.

Den ena rapporten avser kapacitetsutnyttjande. Rapporten ger regionvis besked om använd tid på externprodukter, internprodukter och frånvarotid. Dessutom ges information om mertid, övertid och undersysselsättning. Uppsatta mål finns för utdebiteringsgrad, vilken anger hur stor del av de arbetade timmarna på produkter, inklusive undersysselsättningsstimmar, som är debiterbara.

Rapport två avser redovisning av ekonomiskt utfall, där intäkter och kostnader redovisas för sig och bildar regionens resultat. Intäkterna är framräknade styckersättningar för varje genomförd intervju. Kostnader är verkliga lönekostnader, telefon- och reskostnader.

Rapport tre är produktrapport, vilken redovisas per produkt och bearbetningsperiod. I rapporten redovisas fältarbetsperiod, styckersättning, regionens urvalsstorlek, målsättningen för antalet utförda intervjuer och tid per intervju.

4.1.6 Olika specialstudier och prov

Prov med Kontrolluppgiftsregistret (KU) för att spåra telefonnummer vid individurval.

Under budgetåret har ett prov med att använda Kontrolluppgiftsregistret (KU) som spåringskälla vid telefonnummersökning vid individurval genomförts. Urvalet hämtades från AKU-oktober samt från fem enkätundersökningar och omfattade drygt 2 600 individer i åldern 16-74 år. Materialet har före testet mot KU genomgått telefonnummersökning via telefonkatalog och/eller televerkets katalogdatabas.

Testet gav i korthet följande resultat:

- för gruppen där man lyckats spåra telefonnummret fanns uppgift om arbetsgivare i 75,2 procent av fallen.
- för gruppen som hade hemligt/saknar telefonnummer fanns uppgift om arbetsgivare i 70,8 procent av fallen.

Resultatet av testet visar att det provade sättet att söka telefonnummer borde vara en framkomlig väg. Därför bör det så snart som möjligt till en praktisk tillämpning i samband med genomförande av en undersökning för att belysa de problem som kan vara förknippade med denna ansats.

Studie av intervjuarnas arbetsmoment

Under våren 1992 genomfördes en studie av hur intervjuarnas arbetstid fördelas mellan olika arbetsmoment. Syftet med studien var bl a att få en överblick över hur lång tid arbetsmomenten kräver samt att vara ett hjälpmedel för att få ett bättre underlag vid kalkylering av uppdrag.

De 153 intervjuare som deltog fick redovisa tiden under fyra slumpmässigt utvalda dagar. Redovisningen skulle inte specificeras på olika undersökningar utan avsåg den totala arbetstiden. Ett flertal undersökningar pågick under den studerade tidsperioden. Flera av dessa var besöksintervjuundersökningar vilket gör att den kan klassificeras som en hög-beläggningsperiod med en stor andel besök.

Från resultaten kan nämnas att under den undersökta perioden arbetade intervjuarna i genomsnitt 368 minuter per dag, dvs drygt 6 timmar. Studerar man fördelningen av de olika aktiviteterna finner man att det är intervjuandet som är den huvudsakliga arbetsaktiviteten, i genomsnitt 133 minuter per dag. Efter det kommer resor och administration med knappt 50 minuter per dag vardera. Vidare framkom att tiden man lägger ner på olika aktiviteter varierar kraftigt från dag till dag. Det finns t ex dagar då man inte gör några intervjuer alls samtidigt som en intervjuare under en dag intervjuade i 570 minuter.

Tanken är att denna studie skall följas av andra liknande studier. Denna studie gjordes under en tidsperiod med relativt hög beläggning. En lämplig fortsättning bör vara att göra en liknande studie under en låg-beläggningsperiod för att studera om resultaten blir desamma. En annan tänkbar fortsättning kan vara att studera om den totala arbetstiden samt fördelningen av arbetsmoment skiljer sig åt mellan olika veckodagar.

Prov av alternativ etiketterings effekter på inflödet

Under våren -91 genomfördes ett prov för att undersöka hur olika utformning av etiketter påverkar inflödet vid enkätundersökningar. Hälften av urvalet i Svara Sverige 1991 fick "standardetikettering" dvs etikett med id-nummer, namn och adress på framsidan av enkäten (kontrollgrupp). Andra hälften fick en etikett med endast id-nummer placerad mer diskret på baksidan av blanketten (experimentgrupp).

Ett liknande prov 1989 stödde den uppsatta hypotesen om ett större inflöde i experimentgruppen.

Resultatet av provet blev att efter en påminnelse så var svarsfrekvensen högre för experimentgruppen 49,4 resp 43,6 procent. Denna skillnad, som är signifikant på 5-procentsnivån, minskade något efter den andra påminnelsen då inflödessiffrorna var 61,0 resp 57,3 procent. Denna skillnad är dock inte signifikant på 5-procentsnivån.

Resultatet av studien gav alltså inte lika klart stöd för den uppsatta hypotesen som provet 1989 även om experimentgruppen hade ett högre inflöde under hela insamlingsperioden.

4.2 GENERELLA METODINSATSER FÖR ATT FÖRBÄTTRA KVALITETEN

4.2.1 Mättekniska laboratoriet

Det mättekniska laboratoriet bidrar till förbättrad kvalitet på SCBs produkter genom fortlöpande granskning och utveckling av frågeformulär och mättekniker som används i SCBs system för uppgiftslämning. Härvid förekommer både fältmässig utprovning på "riktiga" uppgiftslämnare och experimentella studier i särskild lokal under kontrollerbara förhållanden.

Verksamheten syftar till att förbättra kvaliteten genom val av bästa datainsamlingsmetod samt genomtänkt och empiriskt prövad frågekonstruktion. Även intervjuarutbildning och -träning samt undersökning av uppgiftslämnarnas kognitiva processer sker i laboratoriet.

4.2.2 Genomlysningens arbetet

Ämnesavdelningarna har under budgetåret 1991/92 fortsatt med att "genomlysa" statistikprodukter. Avsikten med genomlysningens arbetet är att peka ut förändringar som är nödvändiga i nuvarande produktionsprocess. Särskild vikt läggs vid att förändringar i produktionsprocessen skall innebära kostnadsbesparingar och/eller få kvalitetshöjande effekter för användarna.

Genomlysningen av statistikprodukterna leder till att man får information om kvalitetsläget för SCBs statistik, att man kan identifiera konkreta behov av förändringar för att förbättra kvalitetsläget och att man får underlag för prioritering av resursinsatserna vid förbättringar. Respektive genomlysning sker i en liten projektgrupp vari ingår utredare samt statistisk-metodologisk och ADB-teknisk expertis. Om så är påkallat utmynnar genomlysningens arbetet i en rekommendation om en mer genomgripande revision. I flertalet fall blir dock resultatet av genomlysningens arbetet större eller mindre förändringar i något eller några produktionsteg.

4.2.3 Expertgrupper och kvalitetsuppföljning

Vid SCB finns ett antal rådgivande expertorgan som kontinuerligt följer kvalitetsutvecklingen i statistikproduktionen. Hit hör bl.a. *kvalitetsrådet* som bedömer olika framlagda förslag och tar ställning till policy rörande statistikens kvalitet.

I *vetenskapliga rådet* ingår ett antal professorer som arbetar med samhällsvetenskaplig forskning i vid mening. I detta forum föredras och handläggs en rad frågor och problem som sammanhänger med statistikproduktionen. Det kan gälla centrala frågor för SCB om statistikens innehåll eller kvaliteten hos tekniker, analysmetoder och presentationsformer. Genom professorernas engagemang i rådet tillförs SCB unik kompetens och expertis som kan användas då större problemkomplex kräver mer allsidig och ingående bedömning.

Sedan budgetåret 1988/89 genomför SCB årliga undersökningar av kvalitetsutvecklingen för nästan alla statistikprodukter. För att belysa utvecklingen används numera tre huvudkomponenter nämligen Relevans, Noggrannhet och Tillgänglighet. Var och en av huvudkomponenterna omfattar ett antal indikatorer som

på detaljnivå beskriver kvalitetsutvecklingen. Resultatet för budgetåret 1991/92 framläggs i 1992 års *Kvalitetsrapport*.

U-SKOL har en rad utbildningsprogram som syftar till att öka kompetensen och kunskapen hos SCB-personalen främst inom områdena statistiska metoder, ADB, publikationsframställning och marknadsföring/kommunikation. Utbildning om kvalitetsbegreppet och dess struktur liksom kvalitetsprocessen tillämpad i statistikproduktion ingår även i skolans kursutbud.

I samband med *metodseminarier* diskuteras och avhandlas frågor som gäller kvaliteten. I *verksgemensamma rapporter* - "R & D -reports" och i *avdelningsvisa rapporter* presenteras resultaten från olika FoU-projekt vid SCB. Syftet med dessa aktiviteter är att åstadkomma en effektiv spridning av nya rön och kunskaper om metoder och tekniker att uppnå förbättrad kvalitet i statistikproduktionen.

4.2.4 Dokumentationssystem för SCB

Under budgetåret 1990/91 framtogs ett förslag till nytt arkivdokumentationssystem, vilket redovisades i rapporten "Dokumentation för återanvändning av mikromaterial från SCBs undersökningar", och som också omfattade två tillämpningsexempel. De föreslagna dokumentationsmallarna var baserade på en beskrivningsmodell, vilken också syftade till att utgöra ett första steg mot en enhetlig begrepps- och terminologi-värld för statistiska undersökningar. Förslaget har under budgetåret 1991/92 remissbehandlats och prövats för användning inom verkets avdelningar.

Arbete med att revidera förslaget på basis av remissynpunkterna pågår, och ett omarbetat och vidareutvecklat förslag beräknas bli klart under hösten 92. Revisionen går framför allt ut på att - i enlighet med efterlysningar från remissinstanserna - formulera ett utvidgat förslag till dokumentationssystem, vilket bättre tar fasta på SCBs "totala" dokumentationsbehov än det ursprungliga förslaget, som avsåg den begränsade uppgiften "system för (arkiv)dokumentation av statistiska mikromaterial, med syfte att möjliggöra enkel återanvändning av dem".

4.2.5 Granskningsprocessens effektivisering

Projektets syfte är dels att rationalisera granskningen, dels att förändra granskningen till att bli ett kvalitetskontrollinstrument i datainsamlingen. Det senare avses uppnås genom sk evalverande granskning som innebär att finna, estimeras och på sikt åtgärda potentiella felkällor under TQM-principen: "Gör rätt från början."

Arbetet koncentreras främst på att marknadsföra och få resultaten från de senaste årens metodutveckling implementerade i stor skala vid SCB. Det har vid SCB och internationellt visat sig mycket svårt att få den nya metodiken och synsättet på

granskningen accepterade trots att resultaten är mycket väl underbyggda av en mängd studier av olika slag världen över. Skälet till svårigheterna i marknadsföringsarbetet torde vara att en implementering av resultaten innebär en väsentlig förändring av den existerande granskningskulturen. Dessutom utgör resultaten ett grundskott mot den rådande övertron på granskningens roll i kvalitetsarbetet. Denna övertro torde ha etablerats genom utvecklingen av de kontrollfokuserade stordatorbaserade granskningsprogrammen under 1970- och 80-talen.

Marknadsföringen har fått väsentlig draghjälp genom medverkan i AED -projektet (Avvecklingen av Ensartad Dataregistrering) och TVÄRDB-utredningen (Avvecklingen av D/DB och integrering av databeredningsarbetet vid SCB). Många av statistikprodukterna måste nu till följd av avvecklingen av D/DB ändra sina produktionsprocesser redan under 1992/1993 genom integrering av databeredningsarbetet. Detta är hörnpelaren i den nya granskningsprocessen vilken är en sammanfattande beskrivning av rönen från utvecklingsarbetet. Hela granskningskonceptet kan få en naturlig implementering om denna tvingande integrering rent praktiskt genomförs genom flyttning av en stor del av det maskinella granskningsprogrammet till dataregistreringsmomentet.

4.2.6 Presentation

I SCBs produktion har tabellframställningen alltid spelat en framträdande roll. En väsentlig fråga i detta sammanhang är hur man genom att utforma statistiken annorlunda kan göra den mer tillgänglig för användarna och mer anpassad till deras behov. Hur kan man genom att ändra tabellpresentationen öka statistikens informationsvärde och härigenom ge nya infallsvinklar för användarna? En genomgång av SCBs produktion under senare år har gjorts under budgetåret 1991/92 och denna genomgång utmynnar i ett antal rekommendationer och alternativförslag för att göra statistiken mer informativ. Exempel på sådana rekommendationer är avrundningar av siffermaterial, användning av hierarkiska beskrivningsmodeller för att sammanväva statistiska informations-"helheter" och "-delar" samt en naturlig och logisk ordningsföljd mellan informationsblocken.

Under 1991/92 har arbete påbörjats inom GIS-området (Geografiska Informations System). Kartor är ett kraftfullt presentationssätt för att sprida statistisk information med geografisk anknytning. SCB har studerat detta stora område och utvecklat ett antal system i olika samprojekt med andra intressenter bl.a. PC-atlasen och testat och utvärderat CFDs fastighetskoordinater för att ta fram statistik på andra typer av områden ("avdelningsområden").

4.2.7 Samordning

Frågor i anslutning till intern och extern samordning har aktualiserats under budgetåret 1991/92. Som underlag till ett ställningstagande om framtida samordningsinsatser har en kartläggning av det aktuella läget, nuvarande problem och behov av åtgärder genomförts. Detta arbete har resulterat i ett förslag till framtida samordning från U-avdelningen. I anslutning till diskussionerna om samordningsbehov har en produktionsteknisk studie av samband och samutnyttjande av primärdata genomförts. Vidare har verksgemensamma insatser initierats i syfte att förbättra möjligheterna till jämförbarhet över tiden i SCBs statistik.

Införandet av standarden SNI 92 (Standard för svensk näringsgrensindelning) kommer att få stora konsekvenser för samordningen av den officiella statistiken. Till följd av EG-anpassningen har emellertid lanseringen av standarden fördröjts ett år. Den avses användas fr.o.m. årsstatistiken för 1993 och korttidsstatistiken för 1994. Närmast förestår att vidareutveckla SNI-systemet, speciellt produktnomenklaturer, där utvecklingen inom EG också kommer att påverka slutresultatet.

För att främja kunskapen om vilka samordningsinstrument som finns i form av standarder för klassifikationer och indelningar, definitioner och begrepp har en katalog, "Statistiska standarder", publicerats i serien Meddelanden i Samordningsfrågor (MIS 1991:4). Ett 100-tal svenska, nordiska, europeiska och internationella standarder ingår.

4.2.8 SCBs datorstruktur och KIS

Verkets satsning på ett nytt **KontorsInformationsSystem (KIS)** innebär att stödverksamheten kring statistikproduktionen, t ex ordbehandling och internkommunikation, ska förenklas och effektiviseras. KIS innebär ett enhetligt användargränssnitt och enhetliga system för elektronisk post, ordbehandling, kalkyl och en elektronisk anslagstavla. Postsystemet gör det möjligt att nå alla SCBare inom Sverige, inkl de regionala kontoren och alla intervjuare med god säkerhet. Kvalitetsarbetet påverkas positivt av KIS på flera sätt, dels kan mer resurser/personer satsas på arbetet och dels får alla som redan sysslar med arbetet mer tid över då den interna kommunikationen fungerar enkelt och snabbt.

En viktig del av KIS som ska slutföras under 1992/93 är extern kommunikation. Med det menas både kommunikation med verkets kunder (uppgiftslämnare och statistik-användare) inom Sverige och även kontakter med viktiga instanser i utlandet (t. ex. SCBare i utlandet, EUROSTAT). Även här är grundtanken att genom förenklad administrationen frigöra resurser som kan utnyttjas för statistikproduktion. Under 1992/93 ska ytterligare ett antal administrativa delsystem införas.

UNDERSÖKNINGENS UPPLÄGGNING OCH GENOMFÖRANDE

a. KVALITETSENKÄTENS UPPLÄGGNING

Information om kvaliteten hos verkets statistikprodukter har samlats in genom enkät. Information önskades om alla reguljära statistikprodukter för vilka verksamhet bedrivits budgetåret 1991/92. Som utgångspunkt användes listan för 1991 års kvalitetsenkät. En lista omfattande knappt 180 statistikprodukter sammanställdes, avsedd att innehålla samtliga produkter om vilka man önskade information. Av dessa produkter är största delen anslagsfinansierade, medan en mindre del är uppdragsfinansierade produkter av reguljär karaktär. Uppdragsfinansierade engångsundersökningar ingår inte. Produkterna svarar tillsammans för mer än 85 procent av SCBs totala omslutning inom anslagsprogrammet och för återkommande statistikuppdrag.

Till produktansvariga för varje produkt på listan sändes en enkätblankett, avsedd att fyllas i av denna eller denne. Utsändning av blanketter skedde i två steg, varvid blanketter först sändes till varje ämnesavdelnings representant, vilken därefter skötte om utdelning till de produktansvariga. På alla avdelningar hade dessförinnan de produktansvariga informerats av avdelningsrepresentanten om den kommande enkäten.

Enkätblankettens utseende framgår av bilaga 2 till denna rapport. Syftet var att för varje produkt erhålla uppgifter om kvalitetsutvecklingen under det senaste budgetåret.

I del 1 skulle omvärldsförändringar och interna åtgärder som påverkat statistikens kvalitet i vid mening redovisas. För att fånga upp olika aspekter av kvalitetsbegreppet begärdes i del 2 av blanketten uppgifter avseende samtliga de 22 tidigare nämnda kvalitetsindikatorerna. Dessutom skulle kvalitetsutvecklingen anges för de tre huvudkomponenterna (Relevans, Noggrannhet, Tillgänglighet). Svaren skulle anges på en skala med fem alternativ: "mycket sämre" (-2), "något sämre" (-1), "oförändrat" (0), "något bättre" (+1) och "mycket bättre" (+2). Förutom de nämnda svarsalternativen fanns också möjlighet att markera "ej relevant".

Av anvisningarna framgick att så snart en kvalitetsförändring (dvs förbättring eller försämring) redovisades, skulle denna motsvaras av en förklaring/beskrivning i del 1.

Av anvisningarna till blanketten framgick vidare att med kvalitet avsågs kvalitet ur användarsynpunkt: *uppgiftslämnaren skulle vid ifyllandet av blanketten försöka bedöma hur användarna uppfattade statistikens kvalitet.*

I de två avslutande delarna av blanketten uppmanades produktansvariga dels ange vilka noggrannhetsmått som beräknades och redovisades för produkten samt planerade och pågående åtgärder som bedömdes påverka kvaliteten i framtiden.

Ifyllandet av enkätblanketten skedde för statistikprodukterna i många fall som ett lagarbete där all personal som arbetat med produkten deltog. Enhets- eller funktionschef har granskat ifyllda blanketter före sammanställning. Avdelningsrepresentanten fanns

hela tiden tillgänglig för att besvara eventuella frågor kring enkäten. De ifyllda blanketterna lämnades till respektive metodstatistiker, som granskade materialet. I många fall togs därefter förnyad kontakt med den produktansvarige för komplettering eller korrigering av uppgifter. Slutligen lämnades de ifyllda blanketterna för central registrering till U-avdelningen.

b. BEARBETNING OCH SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄT

På U-avdelningen registrerades data med hjälp av persondator. Sammanställning av tabeller och diagram för rapporten gjordes likaså med persondator.

I den skapade databasen finns även en del uppgifter som inte redovisas i denna rapport. De verbala kommentarerna som lämnades på enkätblanketten har inte dataregistrerats, *men finns tillgängliga i själva blankettmaterialet. Ämnesavdelningarna har registrerat delar av de verbala kommentarerna i ordbehandlare.*

c. DOKUMENTATION AV GENERELLT KVALITETSARBETE

Inom varje enskild statistikprodukt vidtas normalt olika åtgärder i kvalitetshöjande syfte. Men därutöver vidtas också, på mer centralt håll inom verket, såsom generella kvalitetshöjande åtgärder, avsedda att (ibland indirekt eller på längre sikt) höja kvaliteten hos hela eller stora delar av produktionen. Sådant generellt kvalitetsarbete bedrivs dels inom de funktionella avdelningarna (S, D och U), dels inom ämnesavdelningarna (speciellt deras metodfunktioner).

I denna kvalitetsrapport beskrivs delar av det generella kvalitetsarbetet vid SCB. Kapitel 4 behandlar material i samband med publicering och service. Avsnitt 5.1 behandlar datainsamling, intervjuarbete och databehandling medan avsnitt 5.2 behandlar metodarbete inom områdena statistik, mätteknik, ADB och standarder. Dessa avsnitt har skrivits av representanter för S-, D- och U-avdelningarna. Detta skall ses som komplement till de uppgifter från produktansvariga som kommit fram direkt i kvalitetsenkäten.

d. RESULTATENS KVALITET

Kvalitetsenkäten är i sig en statistisk undersökning med sina egna kvalitetsproblem. Sammanfattningsvis kan man säga att enkätens stora kvalitetsproblem har att göra med dess egen relevans och noggrannhet.

Vad gäller enkätens *RELEVANS* kan man fråga sig: Är detta vad användarna (dvs SCBs ämnesavdelningar och verksamhet) behöver? Närmare bestämt är det variabelinnehållens relevans man kan diskutera: Är det just denna typ av resultatsammanställning, baserad på just denna uppsättning av undersökningsvariabler, som svarar mot vad användarna vill veta för att kunna planera och följa upp verksamheten?

Vad gäller enkätens *NOGGRANNHET* är det osäkerheten i mätningen som är problemet: Det är svåråtkomliga saker som söks, och det finns utrymme för subjektivt tyckande och individuella variationer från respondenternas sida. Ett rimligt antagande är att i den mån bedömningarna är behäftade med systematiska "fel" handlar det mera om skönsmåttningar än om svartmåttningar av situationen.

Vi skall här kortfattat kommentera några faktorer av betydelse för bedömning av kvalitetsenkätens egen kvalitet.

Först kan konstateras att det är långtifrån självklart vad **kvalitetsbegreppet** egentligen skall innehålla och hur kvaliteten skall mätas. Man kan ha en vidare eller snävare definition av vad som menas med "kvalitet hos en produkt", och man kan även strukturera begreppet på olika sätt. Det kvalitetsbegrepp som använts i årets kvalitetsenkät ansluter som tidigare nämnts i det stora hela till förra årets val av komponenter.

Man kan säga att vi i kvalitetsenkäten försökt få en helhetsbild av kvaliteten genom att försöka fånga upp många olika aspekter av begreppet kvalitet. Vi har härvid fått lita till mer eller mindre subjektiva bedömningar från uppgiftslämnarnas sida. Ett radikalt annorlunda alternativ hade varit att bara samla in "hårddata" av typ "observerat antal inträffanden av det ena eller det andra slaget". Uppgiftslämnandets subjektiva inslag skulle härigenom ha minskat, men till priset av att det skulle bli svårt att av de sålunda erhållna uppgifterna få en heltäckande bild av kvaliteten.

Enligt anvisningarna till enkäten skulle uppgiftslämnaren ange hur han eller hon bedömde att statistikanvändarna uppfattade statistikens kvalitet. Uppgiftslämnaren skulle alltså försöka fungera som en sorts ställe företrädande statistikanvändare. Vid tolkning av enkätresultaten måste man komma ihåg att statistikanvändarna inte själva tillfrågats. Kunskapen om statistikanvändarna varierar från produkt till produkt. Det är rimligt antaga att användarkontakterna successivt stärkts under senare tid, bl.a. till följd av en allt starkare markering av en statistikprogramansats. I flera fall finns också statistikanvändarna internt inom SCB.

Som redan antytts, är *mätskalorna* något osäkra, varför resultatredovisningens aggregeringar och medelvärden måste tolkas med försiktighet. En skala med fem alternativ har använts med alternativen mycket sämre (-2), något sämre (-1), oförändrat (0), något bättre (+1) och mycket bättre (+2). Utrymmet för subjektiva bedömningar har begränsats eftersom uppgiften är att redovisa faktiskt gjorda åtgärder eller faktiskt registrerade kvalitetsförändringar. I praktiken måste dock konstateras att ett visst mått av subjektivitet och individuella variationer föreligger. Hur stor förändring ska t.ex. krävas för att det ska markeras i enkäten?

Allmänt sett torde gälla att bedömningarna är något väl positiva vad avser faktiska förändringar. Denna slutsats noterades definitivt förra året. Det är svårt att finna möjligheter till oberoende validering av resultaten. Av studien i kapitel 4 framgår dock en mycket hög grad av samstämmighet såväl vad avser snabbhet som punktlighet.

Enkätblanketten med tillhörande anvisningar för uppgiftslämnaren har bl.a. granskats på SCBs mättekniska laboratorium. Dessutom har synpunkter från förra årets enkät beaktats.

Undersökningens *täckningsfel* torde vara mycket litet. Listan över i undersökningen ingående produkter framställdes i nära samarbete med ämnesavdelningarnas representanter och blev föremål för flera revideringar innan den fastställdes. Målpopulationen utgörs av samtliga reguljära statistikprodukter som haft verksamhet 1991/92. Av undersökningstekniska skäl uteslöts några enstaka produkter från den lista som togs fram. Eftersom mer än 85 procent av SCBs budget dock täcks in torde detta faktum knappast kunna snedvridera resultaten. Vissa synpunkter kan dock läggas på valet av enheten produkt som observationsenhet. Mycket av statistikproduktionen hänger samman varför i vissa fall en större enhet (t.ex. statistikprogram) kan tänkas vara mera realistisk.

BLANKETT OCH INSTRUKTION TILL 1992 ÅRS KVALITETSENKÄT

Dags för kvalitetsenkäten 1992

Bakgrund: Under de tre senaste åren har en kvalitetsenkät genomförts till produktansvariga vid SCB. Denna har gjorts dels för att allmänt kunna beskriva kvalitetsläget och utvecklingen i kvalitetshänseende för verkets statistik, dels som direkt underlag för beräkning av produktivitetens utvecklingen. Resultaten från 1991 års kvalitetsenkät finns redovisade i: Kvalitetsrapporten 1991 (R&D Report 1991:14). Resultaten från undersökningarna har också utgjort ett väsentligt inslag i årsredovisningarna och i S96-arbetet.

Syfte: Årets enkät avser att ge information om utvecklingen i kvalitetshänseende för SCBs statistikprodukter under det senaste budgetåret, dvs för perioden 91-07-01--92-06-30.

Ansvar: Du som produktansvarig fyller i bifogade blankett, gärna tillsammans med övriga som arbetar med produkten. Den besvarade enkäten lämnas till enhetschef eller motsvarande som skall ställa sig bakom bedömningarna. Avdelningens metodstatistiker hjälper liksom förra året till som diskussionspartner och med kompletterande information.

Inlämningstid: Besvarad enkät lämnas senast **1992-06-01** till avdelningens medlem i SCBs kvalitetsgrupp, dvs: Monica Rennermalm, Am, Urho Karvonen, A, Anita Ullberg, F, Ingrid Lyberg, I, Roland Blom, D, och Nils Welander, S.

Redovisning: Resultaten av årets enkät kommer liksom förra året att sammanställas i en särskild rapport. Vidare kommer varje avdelning att ha tillgång till grundmaterialet för fortsatt bearbetning, analys och för att vidta erforderliga åtgärder.

Uppläggning av årets enkät

Enkäten består av fyra delar som samtliga skall besvaras.

I **Del 1** skall du så detaljerat som möjligt specificera yttre förändringar och interna åtgärder som bedöms ha förändrat kvaliteten i vid mening hos den under senaste budgetåret offentliggjorda statistiken. Med senaste budgetåret avses perioden 91-07-01--92-06-30. Eftersom verksamhetsåret ännu inte är avslutat ombeds du göra en bedömning av förväntade förändringar för återstående tid fram till sista juni.

I **Del 2** anges på en skala med fem nivåer de bedömda effekterna för statistikens kvalitet av vidtagna åtgärder respektive inträffade förändringar i omgivningen. Samtliga förändringar skall motiveras genom att **du hela tiden ger referens till angivna punkter i del 1.**

I **Del 3** preciserar du vilka noggrannhetsmått som beräknas och redovisas för att ge användarna information om uppgifternas tillförlitlighet och användbarhet för olika ändamål. Exempel på noggrannhetsmått är varianser och konfidensintervall för skattningar, uppgift om eventuella systematiska fel, osv.

I **del 4** anger du slutligen pågående och planerade insatser som bedöms påverka statistikens kvalitet och vilka effekter som kan förväntas.

I årets enkät används i stort sett samma struktur för kvalitetsbegreppet som förra året. De olika (del)-komponenterna och övriga begrepp i strukturen beskrivs på bifogade blad. För ytterligare klargöranden av införda begrepp och termer tag kontakt med någon i kvalitetsgruppen.

Lämna gärna synpunkter och förslag på kvalitetsbegreppet i samband med att du besvarar enkäten.

Tack för din medverkan!

Produktnamn _____

Produktnummer _____

Avd/enhet(funkt) _____

Statistikprogram: _____

Prod ansvarig: _____

tel: _____

Del 1: Omvärldsförändringar och interna åtgärder som påverkat statistikens kvalitet i vid mening¹

a) Följande faktorer i omvärlden bedöms ha förändrat kvaliteten hos den under budgetåret 91-07-01--92-06-30 offentliggjorda statistiken:

a1:.....

.....

a2:.....

.....

a3:.....

.....

b) Följande åtgärder har vidtagits som bedöms ha förändrat kvaliteten hos den under budgetåret 91-07-01--92-06-30 offentliggjorda statistiken:

b1:.....

.....

b2:.....

.....

b3:.....

.....

¹) Om Du behöver mer utrymme använd gärna extra blad.

Del 3: Vilka noggrannhetsmått beräknas och redovisas för produkten?

- a).....
.....
- b).....
.....
- c).....
.....
- d).....
.....

Del 4: Planerade och pågående åtgärder som bedöms påverka kvaliteten i framtiden¹

- a).....
.....
- b).....
.....
- c).....
.....
- d).....
.....

**Ge gärna synpunkter på enkäten och det använda kvalitetsbegreppet på ett löst blad.
Tack för Din medverkan**

1) Använd gärna extrablad om mer utrymme krävs.

Förklaringar till del 2

Några av komponenterna som tillsammans avser att ge information om kvalitetsutvecklingen för SCBs verksamhet finns beskrivna i MIS 1979:8 ("Riktlinjer för kvalitetsredovisning av statistik"). I det följande kommenteras begreppen kortfattat.

Komponenterna under rubriken **relevans** syftar på hur Du bedömer att användarna uppfattar statistiken för respektive behov. Då uppgifterna används för skilda syften, försök göra en totalbedömning. **Population och objekt** avser dels hur objektgruppen vi vill undersöka är definierad i relation till användarnas önskemål, dels hur objekten i sig är definierade. **Variabler** uttrycker egenskaper/attribut som är föremål för studier och kartläggning och vilka avser bestämda tidsperioder eller tidpunkter. **Statistiska mått** är sammanfattande storheter t.ex. medelvärden, totalvärden, antalsvärden, regressions- och kvotskattningar som beskriver förhållanden i materialet. **Periodicitet** anger mätfrekvensen eller med andra ord hur ofta kartläggningen sker.

Jämförbarhet över tiden avser i vad mån det är möjligt att sammanlänka uppgifter från olika undersökningstillfällen. Brister i detta avseende kan orsakas av bl.a. ändrade definitioner och av ändrade metoder i statistikprocessen. Delkomponenten **Jämförbarhet med annan statistik** avser i vad mån det är möjligt att kombinera uppgifter från olika statistikkällor. Brister i detta avseende kan orsakas av att olika definitioner eller metoder används i olika undersökningar. **Modell** syftar på i vad mån den statistiska modell som utnyttjas för att generera numeriska resultat utgör en god beskrivning av det saklogiska problem som belyses (t.ex. genom formelval för en prisindex eller val av säsongrensningssmetod).

Komponenterna under rubriken **noggrannhet** är uppdelade efter orsak. Du gör en uppdelning av de olika förekommande feltypernas betydelse för noggrannheten i redovisade resultat respektive kvantifierar noggrannheten vid estimationen. Vid bortfallsbeskrivningen redovisas förändringar i både objektbortfall och partiellt bortfall. Det är viktigt att kopplingen tydligt framgår mellan interna förändringar respektive omvärldsförändringar och vilka effekter de haft på kvalitetsutvecklingen.

Komponenterna under rubriken **tillgänglighet** avser kvaliteten i den service som erbjuds användarna. Med **snabbhet** menas tiden från referenstidpunkt/period till presentation av resultat. **Punktlighet** syftar på hur bra angivna presentationstidpunkter hålls. Komponenten **spridning via olika media** syftar på i vad mån olika kanaler (pressmeddelanden, publikationer, disketter, SDB, Reuter osv.) används för att nå ut med statistiken till olika användare och hur väl dessa kanaler är avpassade till olika användares behov.

Presentationskvalitet syftar på läsbarheten och enkelheten i den statistiska beskrivningen samt förekomsten av analytiska inslag. **Dokumentation** avser dels produkt- och processbeskrivningar, dels särskild kvalitetsdokumentation i form av analyser rörande förekomsten och effekterna av olika felkällor. **Infoservice** anger SCBs förmåga att vara tillgänglig för förfrågningar och klarlägganden i anslutning till den reguljära statistiken. **Möjligheter till specialbearbetningar** syftar på SCBs beredskap att göra specialbearbetningar av viss statistik och/eller samkörningar med annan statistik.

REDOVISNING AV SVAR I KVALITETSENKÄTEN

I det följande redovisas svaren på del 2 av kvalitetsenkäten. Produkterna är ordnade efter ämnesavdelning och inom respektive avdelning efter statistikprogram och funktion/enhet.

En del statistikprodukter som ej uppvisat någon verksamhet under det gångna budgetåret är ej medtagna i detta sammanhang. De delar av enkäten som av en eller annan anledning ej ansetts vara relevanta har markerats med asterix (*).

Komponenter och delkomponenter (indikatorer) anges med följande förkortningar:

Komponent/delkomponent**RELEVANS**

population och objekt
variabler
statistiska mått
detaljeringsgrad i redovisning
referensperiod
periodicitet
jämförbarhet över tiden
jämförbarhet med annan statistik
modell

REL

pop
var
sta
det
ref
per
jät
jäs
mod

NOGGRANNHET

täckning
urval
mätning
bortfall
bearbetning
estimation

NOG

täc
urv
mät
bor
bea
est

TILLGÄNGLIGHET

snabbhet
punktlighet
spridning via olika media
presentationskvalitet
dokumentation
infoservice
möjligheter till specialbearbetningar

TIL

sna
pun
spr
pre
dok
inf
møj

KVALITETSUNDERSÖKNINGEN 1992

1. AM-avdelningen

Produktnamn	Funkt.	Statistikprogram	komm	REL	pop	vab	sta	det	ref	per	jät	jäs	mod	NOG	täc	urv	mät	bor	bea	est	TIL	sna	pun	spr	pre	dok	inf	möj
Löner/sysselsättn.f.arbet.indust.	LSP	Löner & arb.kostn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kortperiodisk lönestatistik	LSP	Löner & arb.kostn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0
Lönestat. priv.sekt. (arb)**	LSP	Löner & arb.kostn.	1	2	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	1	0	-1
Lönestat. priv.sekt.(tj.män)**	LSP	Löner & arb.kostn.	1	2	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	1	0	-1
Arbetskostnadsindex arbetare	LSP	Löner & arb.kostn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arbetskost.index ind.tjänstem.	LSP	Löner & arb.kostn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsanställda	LSO	Löner & arb.kostn.	0	0	1	0	1	0	0	0	1	*	1	0	*	0	0	1	*	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Landstingspersonal	LSO	Löner & arb.kostn.	0	1	0	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	0	*	-1	0	0	0	-1	-2	-2	0	0	0	0	0	0
Primärkommunal personal	LSO	Löner & arb.kostn.	1	1	0	0	0	1	0	-1	1	0	0	0	*	0	0	0	0	-1	-2	-2	0	0	0	0	0	0
Kyrkokommunal personal	LSO	Löner & arb.kostn.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Kortper.löne & syssels.stat. st.sekt.	LSO	Löner & arb.kostn.	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	*	1	0	*	1	0	0	1	0	-2	-2	0	2	0	0	0
AKU	AKU	Sysselsättning	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årsarbetskraften	AKU	Sysselsättning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-1	0	0	-1	0	1	-1	0	0	0	0
Årlig lönesummestatistik	RA	Sysselsättning	0	0	0	0	-1	0	0	-1	-1	*	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årlig regional syssels.stat.	RA	Sysselsättning	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Kortper.syssels.stat. priv.sekt.	LSP	Sysselsättning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Statistik från uppbördsdeklarar.	LSP	Sysselsättning	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	*	0	0	*	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Arbetsmiljöstatistik	AMI	Arbetsmiljö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arbetskadestatistik	AMI	Arbetsmiljö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbildningskostnader	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skolregistret	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Lärrarregistret	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	-1
Obligatoriska skolan	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årskurs-9 register	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	*	1	1	1	0	1	0	0	1
Sök. och intag.till gymn.skolan	S	Utbildning	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-1
Gymnasieskolans elever	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Avgångna från gymnasieskolan	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal vuxenutbildning	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Folkhögskolan	S	Utbildning	2	1	2	0	2	2	0	-1	*	*	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Grundutbildning för vuxna	S	Utbildning	1	0	1	1	1	0	0	-1	1	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Hemspråk och hemspråksstatistik	S	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	-1	*	0	0	-1	0	0	1	0	0	0	-1	0	0
Högskoleregistret	H	Utbildning	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	1	0	*	1	1	0	1	0	1	0	0
Befolkningens utbildning	H	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Forskarutbildning	H	Utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	-1	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Personalstatistik för högskolan	H	Utbildning	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	1
Personalutbildning	PI	Analys & Prognoser	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Arbetskraftsbarometern	PI	Analys & Prognoser	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0

Utveckling	Beteckning	REL	pop	vab	sta	det	ref	per	jät	jäs	mod	NOG	täc	urv	mät	bor	bea	est	TIL	sna	pun	spr	pre	dok	inf	möj
Am-avdelningstotaler																										
Antal mycket sämre	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0
Antal något sämre	-1	0	0	0	0	5	0	0	6	1	0	3	1	3	3	3	1	0	5	3	3	2	0	2	1	4
Antal oförändrat	0	32	31	29	35	25	34	37	31	31	24	28	36	8	30	32	33	27	26	22	26	33	33	30	35	28
Antal något bättre	1	4	4	7	2	6	2	0	0	4	0	6	0	1	4	2	3	1	6	9	5	2	3	4	1	4
Antal mycket bättre	2	1	2	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1
Antal ej relevant	*	0	0	0	0	0	0	0	0	1	13	0	0	24	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt svarande		37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37

2. A-avdelningen

Produktnamn	Funkt.	Statistikprogram	komm	REL	pop	vab	sta	det	ref	per	jät	jäs	mod	NOG	täc	urv	mät	bor	bea	est	TIL	sna	pun	spr	pre	dok	inf	möj	
Objektiv Skördeuppskattning.	LA	Jord- & Skogsbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skördens kvalitet	LA	Jord- & Skogsbruk		-1	-1	-2	-1	-2	0	0	-2	-1	-2	-1	-2	0	-1	-2	0	-1	-1	-1	-1	0	0	0	0	0	-2
Lantbruksregistret	LA	Jord- & Skogsbruk		1	1	0	0	1	0	0	2	0	0	1	1	*	0	0	1	*	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Galt- & Betäckningsstat	LA	Jord- & Skogsbruk		0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	*	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Jordbrukskon. Unders.	LA	Jord- & Skogsbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Deklarationsunders. Jb	LA	Jord- & Skogsbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	0	0	
Skogsbrukets Arbetskraft	LA	Jord- & Skogsbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Normskördar	LA	Jord- & Skogsbruk		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
Vattenbruk	NA	Fiske & Vattenbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	*	0	-1	0	*	0	1	0	0	0	0	0	0	
Deklarationsundersök. fiskare	NA	Fiske & Vattenbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Fiskets avkastning	NA	Fiske & Vattenbruk		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	-1	-1	-1	0	1	0	0	0	
Moderniser. o rivningsstatistik	BF	Boende & Byggnade		1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1	0	2	
Beslut om statliga bostadslån (IDLABF)	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	*	0	*	0	0	*	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	*	0	0	0	
Låneobjektsstatistik	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bostads- och hyresundersök.	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bostadsbyggnadsstatistik	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Fastigh.pris o lagfartsstatistik	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	1	2	2	0	0	0	0	0	
Fastighetstaxeringsregistret	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	
Bostadshyror i nyproduktion	BF	Boende & Byggnade		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	-1	0	*	0	-1	-1	0	0	0	0	0	
Ombyggnadskost. flerbostadshus	BF	Boende & Byggnade		0	2	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	1	0	
Bekämpningsmedel i jordbruket	MI	Miljövård		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	1	2	0	0	2	0	0	1	
Bekämpningsmedel i jb. (ber. doser)	MI	Miljövård		1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	*	*	0	1	*	1	0	0	0	1	1	0	1	
Utsläpp till luft av svavel mm	MI	Miljövård		1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	*	0	*	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Försäljning av handelsgödsel	MI	Miljövård		0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Försäljning av kalk	MI	Miljövård		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	

[illegible][illegible]

4. I-avdelningen

Produktnamn	Funkt.	Statistikprogram	komm	REL	pop	vab	sta	det	ref	per	jät	jäs	mod	NOG	täc	urv	mät	bor	bea	est	TIL	sna	pun	spr	pre	dok	inf	möj	
Äktenskapsregistret	KR	Krim.pol. & rättsv.	0	1	*	*	1	*	*	0	*	*	0	0	0	*	*	0	1	*	0	1	*	*	-1	1	-1	*	
För brott lagförda personer	KR	Krim.pol. & rättsv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	*	*	1	1	0	1	0	0	1	0	
Kriminalvårdsstatistik	KR	Krim.pol. & rättsv.	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	0	1	0	0	0	
Rättsstatistisk årsbok	KR	Krim.pol. & rättsv.	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	
Vårdnad och underhåll	KR	Krim.pol. & rättsv.	1	1	0	*	0	0	*	0	1	0	1	0	1	0	1	*	1	1	*	1	1	-1	1	1	0	0	1
Brottsstatistik	KR	Krim.pol. & rättsv.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	1	0	0	1	1	1	1	0
Återfall i brott	KR	Krim.pol. & rättsv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Domstolars verksamhet	KR	Krim.pol. & rättsv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	1	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Välfärdsbullentinen	VÄL	Välfärd	0	*	*	*	0	*	0	*	*	*	*	0	0	*	*	*	*	*	*	0	0	0	0	1	*	0	*
ULF	VÄL	Välfärd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1
Faderskap och underhåll	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	0	*	0	1	1	0	0	0	0	0
Socialbidrag	SOC	Socialtjänst	1	1	1	0	2	0	0	1	2	2	1	2	1	2	*	1	2	0	0	-1	-2	-2	1	0	-1	0	2
Färdtjänst	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	-1	0	*	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Soc.hemtjänst och hemhjälp,nov.	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Insatser för barn och unga	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	*	0	1	*	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0
Förskolor,fritids- o fam.dag.hem	SOC	Socialtjänst	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kost. o intäkt. f. äldre omsorg.	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Servicehus för äldre	SOC	Socialtjänst	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociala utgifter	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0	0	0	0	*	0	1	0	0	0	0	0	0
Insatser för vuxna missbruk.	SOC	Socialtjänst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Personal inom äldreomsorgen	SOC	Socialtjänst	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	-2	*	*	-2	*	*	*	*
Hälsostatistisk Årsbok	HS	Hälso- & sjukvård	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	*	0	0	*	*	*	*	*	1	1	1	0	1	0	0	*	
SSDB	HS	Hälso- & sjukvård	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	?	?	?	?	?	?	1	0	0	0	0	1	0	0	
Dödsorsaksstatistik	HS	Hälso- & sjukvård	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*	1	1	1	0	0	1	0	0
Trafikolycksstatistik	TSÅK	Trafiksäkerhet	0	0	0	0	0	0	0	1	0	?	0	0	0	*	*	0	0	*	0	-1	0	0	0	0	0	0	0
Fördelningsmodellprojektet	EFP	Fördelningspolitik	2	2	2	0	?	1	*	*	*	2	1	2	2	1	*	1	1	1	1	1	1	1	0	*	0	0	2
Inkomst och förmögenhetstat.	EFP	Fördelningspolitik	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	1	*	1	0	0	1	0	0	0	1
HINK	EFP	Fördelningspolitik	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Museistatistik	KM	Kultur och medier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0
Studieförbundens verksamhet	KM	Kultur och medier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	*	0	*	0	-1	-1	0	0	0	0	0
Biblioteksstatistik	KM	Kultur och medier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0
Massmediestatistik	KM	Kultur och medier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	*	*	*	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0
Invandrare och invandring	BEF	Invandring/invandrare	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	-1	0	0	*	2	2	2	2	2	0	1	1
Register över totalbefolkningen	BEF	Befolkning	0	0	0	*	*	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	*	-1	0	0	*	0	0	0	0	0	2	0	0
Folkmängd, DEMOPAK	BEF	Befolkning	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	*	-1	0	0	*	0	0	0	0	2	0	-1	0
Befolkningsförändringar	BEF	Befolkning	0	0	0	*	*	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	*	-1	0	-1	*	0	1	1	0	2	0	-1	0
AVIPAK	BEF	Befolkning	0	0	0	*	*	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	*	-1	0	-1	*	0	0	-1	-1	-1	0	0	0
Familjestatistik	BEF	Befolkning	2	2	2	2	2	-2	-2	2	2	2	2	2	2	2	*	2	2	2	2	2	-1	-1	2	1	2	2	2
FOB 90	BEF	Befolkning	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	-1	0	*	0	-2	0	*	2	2	0	2	2	0	0	0	0
Demografisk analys	DBF	Demografi med barn o familj	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	2	
Partisypatiundersökningar	FUG	Medborgarinflytande & folkstyre	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0
VAL-91	FUG	Medborgarinflytande & folkstyre	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1
Omnibusundersökningar	FUG	Medborgarinflytande & folkstyre	0	0	*	0	0	*	*	*	*	*	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	0	0	0
Bamomsorgsundersökning	FUG	Medborgarinflytande & folkstyre	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hushållens inköpsplaner (HIP)	KON	Konsumentpolitik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	*	0	0	0	0	-1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Jämställdhetsstatistik	JÄM	Jämställdhet	1	0	2	1	1	0	0	0	2	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	0	0	-1	1	1	0	0	0

[illegible]

S-Avdelningen

Allmän månadsstatistik	KAN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	*	0	*	0	0	0	0	0	0	0	*
Statistisk årsbok	KAN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	*	0	*	0	0	0	0	0	0	0	*
SDB-innehåll	SDB	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	0	1	0	0	1

D-Avdelningen

Svara Örebro Län	0	0	*	0	0	*	0	0	*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	*	0	0	*	0
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

SCB - Totalt

[illegible]

SCB - Procentuell fördelning

[illegible]

R & D Reports är en för U/ADB och U/STM gemensam publikationsserie, som fr o m 1988-01-01 ersätter de tidigare "gula" och "gröna" serierna. I serien ingår även **Abstracts** (sammanfattning av metodrapporter från SCB).

R & D Reports Statistics Sweden are published by the Department of Research & Development within Statistics Sweden. Reports dealing with statistical methods have green (grön) covers. Reports dealing with EDP methods have yellow (gul) covers. In addition, abstracts are published three times a year (light brown/beige covers).

Reports published during 1992:

1992:1
(grön)	Industrins konkurrenskraft och produktivitet i fokus - en utvärdering av statistiken (Margareta Ringquist)
1992:2
(grön)	Automated Coding of Survey Responses: An International Review (Lars Lyberg and Pat Dean)
1992:3
(grön)	TABELLER ,... TABELLER ,... TABELLER ,... - Variation och Förnyelse (Per Nilsson)
1992:4
(grön)	Basurval vid SCB? Studier av reskostnadseffekter vid övergång till basurval (Elisabet Berglund)
1992:5
(beige)	Abstracts I - sammanfattning av metodrapporter från SCB
1992:6
(grön)	Utvärdering av framskrivningsförfarande för UVAV-statistik (Kerstin Forssén & Bengt Rosén)
1992:7
(grön)	Cross-Classified Sampling for the Consumer Price Index (Esbjörn Ohlsson)
1992:8
(grön)	Bortfallsbarometern nr 7 (Mats Bergdahl, Pär Brundell, Anders Lindberg, Håkan Lindén, Peter Lundquist, Monica Rennermalm)
1992:9
(beige)	Abstracts II - sammanfattning av metodrapporter från SCB
1992:10
(gul)	Organizing the Metainformation Systems of a Statistical Office (Bo Sundgren)
1992:11
(grön)	CLAN - ett SAS-program för skattningar av medelfel (Claes Andersson, Lennart Nordberg)

Kvarvarande beige och gröna exemplar av ovanstående promemorior kan rekvireras från Inga-Lill Pettersson, U/LEDN, SCB, 115 81 STOCKHOLM, eller per telefon 08-783 49 56.

Kvarvarande gula exemplar kan rekvireras från Ingvar Andersson, U/LEDN, SCB, 115 81 STOCKHOLM, eller per telefon 08-783 41 47.